

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

4 - duben 2000

19. ročník

Z obsahu:

Rozhovor s Ladislavem Alp-Krtilem

Valná hromada Kulturního klubu

Masaryk a jeho význam

Seifert vyšel v USA anglicky

Rakouská konkurence na český trh

Valná hromada Kulturního klubu 29. února 2000

Po přivítání a malém intermezu mezi dvěma členy Kk, informovala předsedkyně Helena Baslerová o činnostech posledních dvou roků. Následovala pokladní zpráva paní Kašparové. Vzhledem k nešťastnému předání (bez protokolu, atd.) funkcí v roce 1998 abdikací předsedkyně Vlasty Valešové došlo k nedorozumění a to také v osobě revizora. Výbor dospěl spolu s nově zvolenou předsedkyní k názoru, že revizor nemá být někdo z výboru a zvolil a povolal do funkce paní Líbalovou, která také provedla revizi roků 1998 a 1999. Informace u policie pro spolkovou činnost zněla v tomto smyslu, že člen výboru může být revizorem, ale že je to nešvar, který se neaplikuje. Klubové statuty se o volbě revizora nezmiňují. Také nedorozumění podpisu bylo dodatečně komisí vedenou paní Rudlovou vyřešeno. Po velmi intenzivní diskuzi souhlasili členové a výbor s dodatečnou revizí původním revizorem a členem výboru panem Vlčkem. Na základě toho nemohl být výbor zproštěn povinností až do provedení dodatečné revize.

Předsedkyně volební komise přečetla hromadný návrh nového výboru, který byl s výjimkou tří hlasů - zdrželi se hlasování - přijat. Navrhovaní byli volební komisí před jmenováním obznaněni a všichni funkce přijali.

Vzhledem k pozdním hodinám nezbylo mnoho času na prezentování dalších plánů Kulturního klubu a zúčastnění byli pouze krátce informováni o nejbližších pořadech

Kulturní klub Čechů a Slováků volil:
 předsedkyně: Ing. Helena Basler
 místopředsedkyně: Mag. Zdena Slenář
 jednatel: Vojslav Ondříšek
 pokladní: Mag. Eva Zeman
 další členové výboru jsou:
 Dipl. Ing. Miroslav Vlček, Richard Basler,
 Pavel Knížek
 revizorkou byla zvolena: Ludmila Líbal
 redakční rada: šéfredaktorka: Zdena Sklenář,
 redakce: Dr. Marie Brandeis, Neli Šterba,
 Helena Basler,
 dopisovatelé: Dipl. Ing. František Lakatoš,
 Jan Pergl, Mag. Franz, rod. Kalinova
 kulturní sekce: Svatopluk Čech

Mnoho krajanů nám děkovalo za zorganizování důstojné oslav TGM

Ale protože by bez vaší podpory a vaší účasti něco takového nebylo možné, děkujeme srdečně Vám všem, že jste si našli čas a přišli s námi vzpomenout a oslavit politika, státníka, vědce, filozofa a člověka TGM.

Děkujeme rakouským hostům, předsedovi Rakousko-české společnosti Dr. Helmutovi Zilkovi - bývalému starostovi města Vídně, velvyslancům Dr. Peterovi Niesnerovi, Dr. Erwinu Kubeschovi, Dr. Valentínu Inzkovi, Dkfm. Dr. Karlu Peterlikovi, radovi velvyslanectví Dr. Jakob Forst Battaglia M. f.a.A za jejich účast a nesmírný organizační talent. Srdečný dík patří BRPr. Anně Elisabeth Haselbachové nejen za její vynikající projev, ale i za její obětavost a ochotu (o termínu se dozvěděla jeden den předtím). Dále děkujeme tiskovému mluvčímu NRP Dr. Bruno Aignerovi, Ing. F. Harantovi - řediteli Rakousko-české společnosti za jeho angažovanost, BKA a mnoho dalším. Velyslanci Dr. Grušovi náležejí srdečný dík nejen za jeho projev a spontánní moderaci, ale také za propůjčení prostor velvyslanectví a všeobecnou podporu, srdečný dík také jeho kolektivu. Náš hluboký dík patří velvyslanci Luboru Bystrickému za jeho ochotu se nejen slavnosti zúčastnit, ale i za jeho informativní projev. Dík patří v neposlední řadě delegaci Parlamentu České republiky, vedené senátorem a předsedou Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí MUDr. Milanem Špačkem za jejich návštěvu, projev a účast na dalších akcích.

Řediteli Českého centra Kolárovi děkujeme za spoluúčast a technickou podporu, kulturní referentce Klabanové za organizaci, vynikajícímu výběru a zajištění jedinečného hudebního tělesa. Veliký dík patří ředitelce České školy Komenský Mag. Hoffové, která umožnila žákům této školy se slavnosti zúčastnit. Oceňujeme a nesmíme děkujeme za obětavou práci, kterou vynaložila p. Eva Křenková při nastudování a při perfektním vystoupení dětského sboru žáků školy pod jejím vedením při zahájení slavnosti. Za brilantní hudební doprovod děkujeme p. O. Křenkovi.

Zapomenout nesmíme ani na Spolek Komenský, Sokol, Österreichisches Ost- und Südosteuropa -Institut - Dr. Jana Stárková, Institut pro Slavistiku - Prof. Josef Winter, Kontakt Forum, Nachtasyl, a spolky Nová Vlast, Jirásek, a mnoho dalších jedinců kteří nás podpořili radou a nakonec i účastí, jak jsme již uvedli.

Pro zaneprázdnění nebo nemoc se omluvili a zaslali nám pozdravy a přání PH.Dr. Alena Prouzová ředitelka odboru kulturních a krajanových vztahů MZV, Dr. Andrej Sulika - Česká vláda, kníže Karl Schwarzenberg, NRP Dr. Heinz Fischer, Prof. PhDr. Jiří Fukač prorektor Masarykovy univerzity v Brně, Terezija Stoisits, prof. K.Matal, Dr. Rudolf Kirschläger, Pavel Fischer, ředitel Politického odboru, Kancelář prezidenta republiky - pozdrav a mnoho dalších.

Závěrem nám nezbyvá než vyslovit přání, abychom se setkali v tak hojném počtu a příjemné atmosféře na dalších společných akcích.

Výbor a redakce

P.S. V diskuzi zazněla často otázka, co jsou klubové místnosti a zda jsou dotovány od BKA. Domníváme se, že je nutné Vám všem vysvětlit co klubové místnosti jsou. Mnozí jsou totiž toho názoru, že je tím míněna hospoda "Zur böhmischen Kuchl" která je soukromým majetkem pana Knížka. Pan Knížek jen vždy a bezplatně půjčuje hospodu k různým pořadům Kulturního klubu. Místnosti jsou dvě malé nudličky (bývalý krámeček) asi tři metry od hospody se starými dveřmi a výlohou, jak je to u takových krámků zvykem. Prostor je dostatečný pro vyučování češtiny (malá skupina), hry na klavír nebo zpěvu jedince, na schůzi výboru, různá jednání, klubový archiv časopisů, ale příliš malý na pořady jako např. Waby Daněk, diskuze o příjmu televize, nebo Valná hromada. A závěrem bychom chtěli pro úplnost ještě jednou zdůraznit, že od BKA žádnou dotaci pro naši kancelář nedostáváme.

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Vás srdečně zve:

„Posezení s paní Jiřinou Bohdalovou“

a po přestávce „dotazovna“

v pátek, 5.května 2000 v 19,30 hod.

divadlo Akzent, Theresianumg.

Nr. 16-18, 1040 Wien

Objednávky: Ludmila Líbalová tel. č.:879 17 44

Nezapomeňte odevzdat své otázky
při zakoupení vstupenky!

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

si Vás dovoluje pozvat:

„Hilsneriáda a TGM“

promítnutí dokumentárního filmu

„Souvislosti“ - Jiřího Kořtoně,

a diskuze s hosty:

historikem Ph.Dr. Bohumilem Černým, autorem

knihy HILSNERIÁDA,

nakladatelem a coautorem Janem Prchalem,

a coautorem MUDr. Petrem Vašíčkem

úterý 9.května v 18,30 hod

v Českém centru, Wien 1010, Herrengasse 19

Klub připravuje

Konec legendární kariéry

Před plnými ochozy a před zraky diváků televizních obrazovek se počátkem března rozloučil se svou skvělou hokejovou kariérou útočník pražské Slávie Vladimír Růžička, který patřil do legendárního mužstva mistrů světa z roku 1985 a zároveň vedl v pozici kapitána zlaté mužstvo na olympijských hrách v Naganu 1998. Slavný hokejista si pro svou derniéru vybral utkání Slávie s Litvínovem, týmem, kde před dvaceti lety začínal. Později působil i v zámořské NHL, kde sehrál celkem 263 utkání v dresech Edmontonu, Bostonu a Ottawy a střelil zde 86 branek. V domácí nejvyšší soutěži prodělal jako hráč Litvínova, Trenčína a Slávie 680 zápasů a zároveň dal 431 gólů. Za českou reprezentaci sehrál 220 utkání, ve kterých překonal brankáře ve 112 případech. Ani po konci aktivní kariéry, zapříčiněném dlouhodobými zdravotními problémy, se od hokeje neodloučil a převzal ve Slávii post sportovního manažera. Může jen doufat, že v této roli zaznamená stejné úspěchy, jaké dosáhl na ledě. (MaFr)

Český divák bez MS v hokeji ?

Konflikt mezi českou komerční televizní stanicí Nova a její bývalou servisní organizací ČNTS hrozí zasáhnout i fanoušky českého hokeje. Poprvé od roku 1962 existuje reálné nebezpečí, že diváci v ČR přijdou o přenosy z mistrovství světa v ledním hokeji. Práva na vysílání z mistrovství, které má proběhnout v Petrohradě na přelomu dubna a května, totiž vlastní právě ČNTS. Ta ovšem nemá kanál, na kterém by mohla vysílat. O vysílání usiluje kromě televize Nova, také veřejnoprávní Česká televize a menší komerční stanice Galaxie. Nicméně ČNTS tvrdí, že na Novu vysílací práva převést nechce a na převodu na jinou stanici se zatím nebyla schopna dohodnout se svým partnerem, vlastníkem globálních vysílacích práv na zápasy mistrovství, švédskou společností MTG. Přesto představitelé všech zúčastněných stran zatím věří, že bude nalezeno nějaké přijatelné východisko. Obvykle si však zatím toto východisko představují jako vítězství svých nároků a požadavků, takže osud hokejového mistrovství na českých obrazovkách je stále ve hvězdách. (MaFr)

Vzniká Asociace hráčů ledního hokeje

Hokejisté z české nejvyšší soutěže se rozhodli energičtěji hájit svoje požadavky a založily podle zámořského vzoru Asociaci hráčů ledního hokeje. Jejím prezidentem se stal jeden z nejpobulárnějších hokejistů působících v české extralize, vsetínský útočník Jiří Dopita. Velmi aktivně se na vzniku ochranné organizace podílí vynikající plzeňský brankář Dušan Salfický a hráč Litvínova Robert Reichel, který předává zkušenosti získané při mnohaletém působení za oceánem v NHL. Představitelé asociace brojí především proti často nerovným smlouvám, které umožňují majitelům klubů poměrně jednoduše vyhodit hráče ze dne na den a naopak brání hokejistům vymáhat dostatečně razantně dlužné mzdy. Zároveň žádají zástupci hráčů právo jednat se sponzory osobně, bez podílu klubů. Tomu se ovšem brání energicky představitelé klubů, kteří zároveň tvrdí, že více peněz mezi hráče nelze rozdělit, protože většina klubů spíše prodělává. To ovšem podle Reichla říkali majitelé v NHL také a přitom klubů přibývalo. Že by byly podnikatelé tak altruističtí fanoušci hokejového sportu? (MaFr)

ze světa sportu

Nová barevnost

Tímto termínem označili kritikové výstavy z tvorby Ladislava Alp-Krtila. Už v jeho nejranějších pracích z dětství dominuje žlutá barva. Jeho současnou tvorbu představují abstraktní objekty, jež se snaží vyjádřit autorovo hledání harmonie mezi chladností rovných linií na straně jedné a "teplem" chaosu na straně druhé. Alp-Krtilova výpověď je projevem tohoto napětí, napětím mezi subjektivním a racionálním. Jeho kompozice upoutaly odborníky i laiky v řadě zemí, vedle Rakouska to jsou USA, Švýcarsko, Francie, Itálie, Španělsko, Německo aj. Československá veřejnost se s jeho současnou tvorbou seznámila v rámci výstavy "Šedá cihla - Exil 1966 - 94" v Galerii Klatovy - Klenová.

Své práce označujete jako objekty. Dominuje v nich jedna ze tří základních barev, a to barva žlutá. Tato barva je obecně nazývána jako barva tepla. Volíte ji proto, že se přibližuje k divákovi, že vyznačuje, anebo proto, že "uzavřena" v geometrickou formu zneklidňuje tuto formu, rozrušuje ji.

L. Alp-Krtil: Myslím si, že žlutá barva diváky nepřitahuje, mám zkušenosti, že diváci mají raději modrou nebo zelenou barvu. Modrá je barva nebe, zelená barva trávy. Žlutá u nich vyvolává nezáměr, spíše odpor.

Někteří hudebníci vnímají jednotlivé tóny barevně, žlutá barva jim zní jako fanfára, jako tón trubky. Vnímáte něco podobného?

L. Alp-Krtil: Mně se žlutá barva líbí, žlutá barva je jistě vysoký tón.

Lze říci, že tuto "svoji" barvu při tvorbě a priori upřednostňujete, anebo je pouze vtažena do tvůrčích souvislostí?

L. Alp-Krtil: Nechám se vtáhnout, žlutá barva mi nevadí, že se tam objeví. Kdybych chtěl něco říci dopředu, možná bych tam tu žlutou barvu nedal.

Jak dlouho jste v Rakousku?

L. Alp-Krtil: Do Rakouska jsem přišel před dvaceti lety, přesně v roce 1978. "Přijel" jsem sem z bývalé Jugoslávie.

Kde v Československu byl Váš domov?

L. Alp-Krtil: Narodil jsem se v Čechách, v Toužimi, žili jsme však v Ostravě - Havířově.

Co Vás vedlo k tomu, že jste své příjmení rozšířil o část "Alp"? Je to nějaká zkratka či to má něco symbolizovat?

L. Alp-Krtil: Je to jakási připomínka "získání" svobody. Když se mi totiž podařilo v roce 1978 přejet Alpy, dostal jsem se tím na svobodu a na počest toho jsem se rozhodl pro tuto podobu jména. Alpy jsou krásné, mám rád kameny, tímto jsem chtěl tedy demonstrovat onu novou skutečnost.

Od kdy jste se začal věnovat výtvarnému umění? Byli ve Vaší rodině výtvarníci?

L. Alp-Krtil: Malování se věnuji již od dětství, mám obrazy, které jsem maloval, když mi bylo devět let. V naší rodině se nikdo malování nevěnoval.

Jaké máte teoretické zázemí?

L. Alp-Krtil: Studoval jsem figurální malbu u prof. J. Kapce a krajinářství u prof. J. Gabanka v Ostravě.

V telefonním seznamu máte uvedeno, že jste svobodný umělec. Znamená to tedy, že se věnujete i jiným uměním kromě malířství?

L. Alp-Krtil: Ano, restauruji a dělám jsem také šperk, a sice emailový šperk. K emailu jsem se dostal z prostého důvodu - potřeby experimentu. Přejichod k jiné dimenzi - miniatuře a k jiné technice - email, mi otevřel nové horizonty. Výsledkem svého úsilí jsem byl sám překvapen. Dokázal jsem svůj názor / řešení prostoru, dynamiky, barvy atd./ sdělit se stejnou intenzitou jako ve velkých obrazech a objektech. Miniatury jsou

několik milimetrů veliké - např. osm milimetrů velká hlava zasazená do miniaturního rámečku je šperkem, umístěna do většího rámu pak vystupuje jako objekt. Záhy se mi dostalo mezinárodního ocenění ve formě Bavorské státní ceny v roce 1982.

Na šperk jste se vyškolil také v Československu?

L. Alp-Krtil: Ne, začal jsem s tím až v Rakousku. Přišel jsem do Galerie Graben, což byla nejlepší galerie pro miniatuře a šperk. Tam projevili o mé práci zájem, ale chtěli to právě v miniatuře a emailu. Tak jsem zajel do firmy Scheuer, což je firma na email, a začal pracovat. Práce se líbila, dostal jsem termín jednoho měsíce, pracoval jsem na tom šestnáct hodin denně. Až v této situaci jsem si uvědomil, jak platí ono přísloví - V zdravém těle zdravý duch. Namozžené sedací a krční svaly působily velkou únavu.

Říká se, že umělec "slyší" při tvorbě "hlas", který mu "říká", zda to, co tvoří je správně nebo špatně. Slyšíte také takový hlas?

L. Alp-Krtil: Řekl bych, že to není vnitřní hlas, ale taková extáze. Když jsou nějaké tvůrčí problémy, dá se vzít třeba zrcadlo, podívat se přes zrcadlo na obraz a nemusím obraz odkládat.

Ve Vašich objektech převažují lámavé linie, střetají se ostré úhly, šikmé linie. Některé výtvarní kritičky říkají, že šikmé linie dopadají na mysl diváka jako sluneční paprsky.

L. Alp-Krtil: Osobně to tak nevnímám, řekl bych, že je to nějaká filosofie. Člověk hledá něco uprostřed,

co je mezi konstrukcí na jedné straně a chaosem na straně druhé, aby se dostal k nějaké harmonii. Jsou to tedy na jedné straně rovné linie, na druhé straně linie chaotické.

Vaše objekty jsou výtvarné celky, které vznikají /nevznikají/ z pozorování, nebo odpovídají pocitům podnětným okolím, jež nás obklopuje?

L. Alp-Krtil: Záleží na tom, o co se jedná. Jde-li o figurální malbu, pak je tato samozřejmě výsledkem pozorování.

Jsou Vaše objekty práce velkých forem?

L. Alp-Krtil: Jak už jsem dříve uvedl, mám objekty centimetrové, ale také práce dva a půl krát šest metrů.

Jaké dynamické formy nejvíce využíváte - spirály, elipsy, koule?

L. Alp-Krtil: Záleží na tom, v jaké jsem náladě.

Ničíte svá díla, nebo jsou všechny pokusy zachovány?

L. Alp-Krtil: Samozřejmě, že jsou některé věci, se kterými nejsem spokojen, ty pak tedy zničím.

Jak označují Vaše práce kritikové?

L. Alp-Krtil: Upřímně řečeno mne to nezajímá, neposlouchám to. Na vernisážích mluví jeden to, druhý ono. Pokud bych to měl nějak jednotně vyjádřit, mé objekty jsou hodnoceny jako abstrakce.

Je Vaše činnost pro Vás povoláním, zaměstnáním? Uživí Vás?

L. Alp-Krtil: Mám to štěstí, že dělám, co mě baví, co mně dělá radost. Tyto pocity chci druhým lidem sdělit. Nevnímám tedy svoji činnost jako zaměstnání, ale jako povolání. Když je "velká nouze", dělám ještě něco - restauruji. Restauruji šperk, začal jsem to dělat až zde, v Rakousku.

Co Vás z oblasti umění mimo výtvarného ještě zajímá?

L. Alp-Krtil: Nejsem na nic zaměřený. Jednou mě upoutá tanec, dynamický pohyb, jindy architektura, hudba. Stejně tak nejsem ani v tom malování nějak zaměřený za každou cenu všude malovat spirálu

nebo kruh.

Jak dlouho trvalo po Vašem příchodu do Rakouska, než jste se dostal opět k malování?

L. Alp-Krtil: Přišel jsem a neměl jsem pochopitelně nic. V Československu jsem měl veliký ateliér, tady jsem měl při příchodu dvě lžičky a jeden kastrol. Asi za půl roku se někdo našel, kdo chtěl ode mě obraz. Koupil mi tedy barvy a tři plátna. Jedno plátno jsem namaloval pro tuto osobu, zbytek mně zůstal. Nebyl jsem v Československu neznámý, takže díky informačním kanálům jsem našel kontakty i zde a začal jsem být zván k účasti na různých výstavách. Dnes mám samozřejmě také ateliér.

Kterého malíře si nejvíce ceníte?

L. Alp-Krtil: Všech. Mně se jednou líbí ten, podruhé onen. Nemohu tedy jmenovat žádného. Kdybyste mě moc nutila, tak třeba z figurální malby mám rád věci malíře Roye Lichtensteina, jeho comics, je hlavním představitelem amerického pop-artu. Z abstraktních představitelů ruskou avantgardu /Kandinski, Lisickij, Chagall/.

Iste příslušníkem nějaké skupiny, přikláníte se k nějakému směru?

L. Alp-Krtil: Ne, dělám si, co chci. Přesto nemohu říct, že jsem "sólo".

Jak odpočíváte?

L. Alp-Krtil: Rád poslouchám hudbu, nerozděluji v ní oblasti. Někdy poslouchám klasickou hudbu, jindy jazz. Vyplyne to podle okamžité nálady. Příliš mě např. nezajímá literatura.

Měl jste, anebo máte nějaký vztah k české, popř. slovenské menšině ve Vídni, v Rakousku?

L. Alp-Krtil: Mám zde pár známých Čechů, ale kontakt s menšinou na úrovni menšinových spolků nemám.

Navázal jste po otevření hranic opětovně kontakty s lidmi a prostředím, kde jste dříve působil?

L. Alp-Krtil: V podstatě ne, neboť si s tamními lidmi nějak nerozumím. Mám dojem, že jsou tak určitým způsobem jiní, že je zajímavá jenom to, jak

rychle zbohatnout. Možná, že jsem byl dříve, když jsem tam žil, jako oni, takže jsem to necítil. Dnes mi to dost vadí. Měl jsem tam sice výstavy, muzea koupila mé věci, ale jinak další kontakty nepěstuji.

Prodáváte si svá díla sám nebo prostřednictvím nějaké galerie? Prodávají se snadno?

L. Alp-Krtil: Různě, jednou přes galerii, jednou sám. Nesleduji vůbec, jak se díla prodávají. Jistě mě osobně potěší, když si někdo moje dílo koupí. Dělán však věci pro svoji radost, ne pro "kšeft".

Kde jste vystavoval v době svého působení v Československu?

L. Alp-Krtil: Vystavoval jsem v Havířově, Brně, Praze, Třebíči, Frýdku, Orlové, Ostravě. V roce 1977 mně bylo zakázáno v ČSSR vystavovat. Ale přesto jsem vystavoval dále, neboť systém přece jen tak dokonale nefungoval. Vždy jsem našel přes známé nějaký "zasunutý" Kulturní dům, kde o mně nic nevěděli a než tam zprávy dorazily, bylo už po výstavě.

Jak se Vám v této situaci podařilo získat výjezdní povolení k cestě do Jugoslaviie?

L. Alp-Krtil: Našel se tam někdo, komu jsem slíbil, že mu udělám z Jugoslaviie obrázky, když se tam dostanu. Ten se postaral, že jsem povolení dostal.

Kdy Vás poprvé viděl divák za hranicemi Československa?

L. Alp-Krtil: V roce 1979 jsem vystavoval ve Švýcarsku, rokem 1981 jsem se stal řádným členem Gesellschaft bildender Künstler při Kustlerhausu ve Vídni, následovaly výstavy ve Vídni, Berlíně, Paříži, Benátkách, Barceloně, Bonnu, Bernu.

Kde jsou Vaše díla zastoupena?

L. Alp-Krtil: Ve Vídni je to Museum f. angewandte Kunst, Bundesministerium f. Unterricht u. Kunst, Kulturamt d. Stadt Wien, dále jsem zastoupen v Museum Pforzheim.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis.

Oslava 150 let T. G. Masaryka

"Tomáš Garrigue Masaryk chodil s námi na žejdlík, to si žádný z dnešních prezidentů už nemůže dovolit!"

Tuhle písničku jsme zpívali na vojně s velkým gustem, neboť naši politrucci ji upřímně neměli rádi.

Tomáš G. Masaryk byl pro mne, tehdy dvacetiletého, legendární postavou, kterou můj otec uctivě nazýval prezidentem osvoboditelem. V roce 1968 jsem se jako "vůdce kontrarevoluce" v Klánovicích postaral o obnovu nápisu "Masarykova škola". Soudruzi mi to připočetli k mým dalším "kontrarevolučním" aktivitám a postarali se mi o rok vazby.

Dnes se může písnička o T. G. M. zpívat bez obav a i ve Vídni je pamětní deska tohoto říšského poslance.

Před 150ti lety se v březnu narodil paní Teresii Masatzikové, rozené Kropáčkové, syn Tomáš Johann. Pro zajímavost uvádím, že oba následníci trůnu, Rudolf i Ferdinand, byli mladší než T.G.M.

Oslava narozenin, která se konala ve 14 hodin, byla navštívena hojně. Řečnilo se, děti zpívaly, městská doprava nepřetržitě jezdila a věnac pro jistotu již visel. Jako vždy při takových oslavách scházela jenom původní myšlenka oslavovaného.

Pro ty, co česky již dobře neumí, si dovolím Tomáše Masaryka citovat v jeho mateřském jazyce: "Demokratie ist Diskussion. Die ist nur möglich, wo Menschen einander vertrauen."

Jak je tato myšlenka pro současný stav v české menšině aktuální! Po oslavě se vášnivě diskutovalo a ne všechny názory jiných menšinářů byly totožné s mými. Kritické připomínky k mé osobě a spolku Kontakt-Forum se mi samozřejmě nelíbily, ale lidí, kteří je vyslovili, si vážím a jsem rád, že jsou schopni mně je říci osobně. Ti, kdo na oslavu nepřišli, poměrně jasně dali najevo svůj názor na diskusí. Domnívám se, že 150 let výročí narození tohoto velkého člověka by si zasloužilo větší respekt.

Kdyby Tomáš Masaryk žil, jistě by šel s námi všemi na žejdlík.

Jan Brabenec

Česko-slovenská spolupráce

Kulturní střediska Slovenský inštitút a České centrum otevřela v tentýž den /22. 2. 2000/ za přítomnosti příslušných velvyslanců / dr. L. Bystrického a dr. J. Gruši/ společnou výstavu malíře Jana Šafránka pod názvem "Střední Evropa v obrazech". Početné publikum se potěšilo figurálními olejomalbami vlídných barev, malbami, které zachycují reálné výřezy současnosti. Prvky Šafránkových prací - lidé v kavárnách, na ulicích - se objevují ve stále nových kombinacích. Autor využívá ve své malbě i víceznačnosti, některé obrazy se druží věnování - Hommage an Velazquez". Jeho práce jsou srozumitelné, ničím nezatižené, upoutají vyprávěcím tónem.

Obě vernisáže zarámovala hudební čísla - klarinetové sólo "Hommage an Manuel de Falla" skladatele Kovacze v interpretaci Mateje Kocába /Slovenský inštitút/ a "Intermezzo" M. Tesaře pro housle a kytaru v podání Magdaleny Krčkové a Kláry Peknikové. Přítomné publikum "ocenilo" pozitivně nejen vtipnost rozhodnutí konat vernisáž v jeden den na dvou místech, ale i "zapojení" kouzelného data do konání výstavy. Pisatelka těchto řádků však měla možnost prožívat ještě mimořádnější konstelaci, neboť její synovec slavil dne 22. 2. 2000 své 22. narozeniny ve 2. největším městě ČR. Neuvěřitelná půvabnost tohoto faktu způsobila tento malý dovětek.

mb

Vzpomínkový akt

Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku připravil dne 7. 3. 2000 u příležitosti 150. výročí narození T. G. Masaryka vzpomínkový akt u Pamětní desky TGM v 1. okrese / Petersplatz, Jungferngass/, kterého se zúčastnila řada zástupců českého, slovenského i rakouského veřejného a kulturního života a početné publikum. V úvodu zazněly lidové písně /česká, moravská, slovenská/ a jedna z Schubertových písní v podání žáků Bilinguální školy Komenský za řízení paní učitelky E. Křenkové. O osobnosti TGM promluvil velvyslanec ČR v Rakousku dr. J. Gruša, který mj. celý slavnostní akt moderoval, velvyslanec SR v Rakousku dr. L. Bystrický, senátor dr. M. Špaček, předseda Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí, paní Anna Elisabeth Haselbeck, Bundesratspředsidentin.

Slavnostní náladu narušoval dopravní provoz v uvedeném prostoru, který nebyl pro tuto dobu krátce vyloučen, ač o to Kulturní klub písemně a včasně příslušné instituce požádal. Zamrzelo to nejen Čechy a Slováky, ale i rakouské přátele, kteří neprodleně /např. dr. H. Zilk/ požádali příslušné instituce o vysvětlení. Věříme, že k podobným obtížím v budoucnu už nikdy nedojde.

mb

Pokračování slavnosti:

Kvarteto Martinů k poctě TGM

Společně s Českým centrem zakončil Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku vzpomínkové akce slavnostním koncertem který se konal večer 7. 3. 2000 v mramorovém sále Velvyslanectví ČR v Rakousku. Vystoupilo na něm významné české hudební těleso - Martinů kvarteto. Kvarteto ve složení L. Havlák / housle/, P. Matěják / housle/, J. Jiša / viola/, J. Vlašánková / violoncello/ nadchlo posluchače provedením smyčcového kvartetu č. 1 "Kreutzerova sonáta" L. Janáčka a smyčcovým kvartetem č. 1 e-moll "Z mého života" B. Smetany. Vynikající výkon umělců odměnili posluchači dlouhotrvajícím potleskem. Teprve po přidavku - jedna část ze smyčcového kvartetu A. Dvořáka "Cypřiše" - publikum umělce "propustilo".

mb

Senátoři informovali

Ve středu 8. 3. 2000 uspořádalo České centrum setkání krajanů s poslanci Parlamentu ČR a senátory Komise pro krajanů žijící v zahraničí, kteří přijeli do Vídně na pozvání Kulturního klubu. V diskusi, již řídil ing. K. Hanzl, informovali senátoři /J. Musial, M. Špaček, B. Kulhánek, Z. Klausner, V.

Matuška/ o dosavadních výsledcích své činnosti, zodpovídali dotazy přítomných posluchačů - např. o otázce obnovení kulturní dohody ČR s Rakouskem, o bilaterální smlouvě o uznání pensijních let, o otázce dvojího občanství, o financování české školy, o zrušení dvojích cen pro cizince na území ČR. K prvním pozitivním výsledkům Stálé Komise Senátu pro krajanů žijící v zahraničí bude zřejmě v nejbližší budoucnosti patřit zajištění příjmu televizního signálu z ČR / přes satelit/ pro oblast publicistiky a zpravodajství. Doufáme, že další úspěchy budou brzy následovat.

mb

Nekonečná moc touhy

Poetickému večeru, který dramaturgicky připravila a nádherně uvedla vynikající herečka a recitátorka Hana Maciuchová, se mi chce říci jenom to, že to byl velký zážitek.

Uvádět celovečerní pořady jednoho herce a ještě ke všemu večery poezie, je trochu problematické. Návštěvníci se nehnou a takový podnik je vždy sázkou do loterie.

Věřil jsem ale v umělecké renomé Hany Maciuchové a navíc "myslel jsem totiž - v tom je ta potíž, že trocha poezie nikoho nezabije". To si myslí, stejně jako Jiří Suchý, i Jaroslav Kolář.

Poezie nikoho nezabila a večer se vydařil.

Děkuji Vám, vážení návštěvníci ještě jednou a doufám, že nám zůstanete věrni.

P.S.: Květinu stálé návštěvnice dostala tentokrát paní H. Kostohryzová.

Jan Brabenec

Dívčí válka, aneb "válka" pocitů

Tak bychom mohli charakterizovat pocity návštěvníků představení scény Čechovo prozatímně osvobozené divadlo z Prahy /18. 3. 2000 v divadelním sále školy spolku Komenský/. I když se autor hry "Dívčí válka" a majitel divadla František Ringo Čech dovolává tímto označením Osvobozeného divadla, přikláníme se k názoru, že zaplat pánbůh nemá Osvobozené divadlo se zmíněným kusem nic společného. Těžko si lze představit, že by pánové Voskovec a Werich i celý soubor OD podobné dílko prezentovali světu. Tematika hry návštěvníky lákala, neboť očekávali, že uvidí a uslyší dobrou parodii plnou aktuální satiry. I když předmětné představení několik takových momentů skutečně přineslo, tvořily páteř představení nikoliv tyto osvědčené prostředky, ale ubohá primitivní pantomima a gejzíry výraziva a dialogů, jež degradovaly jednáající osoby do polohy postav s rysy vychýlenosti, neovladatelné živelnosti. Klademe si otázku, proč soudobí autoři, nejen tzv. výjezdovci, natolik podceňují úroveň publika, že mu namísto nanejvýš chytře a originálně podané erotiky, kterou si je divák schopen sám domyslet, servírují laciné až animální zachycení jistých skutečností lidského života. Chtěli bychom věřit, že množství diváků jejich her nepřesahuje počet třiceti tisíc.

Soubor z Prahy potěšil některými svými protagonisty - Uršula Kluková v roli Vlasty - "bojovnice", Oldřich Navrátil v úloze knížete Přemysla či nejkomičtější postava - Lumír-božský pěvec, v podání Mojmíra Maděříče.

Zda-li je uvedené dílko klenotem, nevíme. Doufáme, že české dramatické tvorby nikoliv. Oslovuje skutečně každého?

mb

Dívčí válka

Česká historie je plná krásných básnivých legend. Jednou z nich je příběh Vlasty a jejích bojových děv.

Pan F. R. Čech se zmocnil této látky způsobem opravdu hodným senátora. Použil jmen a faktu, že došlo ke konfliktu, jinak nerespektoval nic. A velké NIC také z toho vzešlo.

Odvahu má tento bývalý monarchista velkou, neboť předstoupit s takovým slepencem před publikum odvahu vyžaduje.

Tento estrádní útvar, hraný v kostýmech a historické kulise, byl jenom a pouze lascivní sranda. Umělci soutěžili v tom, kdo častěji sprostárničky vysloví a kdo udělá víc obscenních gest.

Knížky pana F. R. Čecha a jeho hudební a výtvarná tvorba má svoje kouzlo. Tuto "dívčí válku" nemusel autor a ani jeho jinak docela dobří herci válčit.

Nemyslím si ale, že nebylo spokojených diváků. Mezi lidmi, kteří odcházeli šokováni, byli i mnozí, kteří se upřímně bavili. Nakonec - smích je zdravý a tleskání je také pohyb.

Pořadatelé dlužno gratulovat k dobrému úmyslu a poměrně slušné návštěvě. Divákům třeba poděkovat za to, že po přestávce neodešli všichni.

Na celém představení se mi líbila nejvíce rychlá a ochotná obsluha v šatně.

Jan Brabeneč

Edvard Beneš und die tschechoslowakische Aussenpolitik 1918-1948

Rakouský ústav pro východní a jihozápadní Evropu, odbočka Brno, Institut pro východní dějiny Univerzity Vídeň a Vídeňská Univerzita byly pořadatelé mezinárodního jednání

"Edvard Beneš und die tschechoslowakische Aussenpolitik 1918-1948".

Bohatý program byl rozdělen do dvou dnů a konal se na půdě velvyslanectví a Institutu ve Vídni. Na závěr prvního dne představila OSI Brno v čele s Dr. Janou Stárkovou knihu, kterou vydal Institut s podporou Vídeňského Institutu a UNI Vídeň: Na rozhraní světů, Rakousko a Československo po roce 1945, autoři Gernot Heiss, Alena Míšková, Jiří Pešek a Oliver Rathkolb.

V prázdninovém čtení bude zveřejněn referát Univ.-prof. Dr. Jaroslava Opaty - Edvard Beneš 1945-1948: Die Tragödie eines Staatsdemokraten

Klobouk dolů, slečno Nitouche!

Nekoupil jsem si program a tedy zcela neinformován jsem čekal, čím mne ochotnický spolek "Vlastenecká omladina" překvapí. Na jevišti se začal odehrávat poněkud slaboduchý děj, hraný s velkou vervou.

V okamžiku, kdy jsem pochopil, že se jedná o onu slavnou operetu, jsem si uvědomil, že pravdu měl dědeček mé ženy Tamary. Tvrdil, že opereta jako takový je úpadkový žánr.

Očekával jsem s napětím, co z toho umělci vykřešou.

Miroslav Horníček mi kdysi říkal, že rád navštěvuje ochotnická představení, neboť jenom tam se vidí věci, které jinak na divadle k vidění nejsou. Měl pravdu. Na jevišti se hrálo s velkým elánem, pod jevištěm kvalitně muzicíroval dvoučlenný orchestr a v hledišti sedělo velké množství nadšených diváků. Lítoval jsem, že nevlastním více klobouků.

Neboť: klobouk dolů před odvahou spolku "Omladina", klobouk dolů před výkony ochotných ochotníků a klobouk dolů před krásnou češtinou, která zaznívala z jeviště.

Samozřejmě, že by se dalo kritizovat. Páni důstojníci mohli být ještě více kožení, jeptišky ještě pobožnější, subreta měla být ještě arogantnější a slečna Nitouche hravější a naivnější. Pěkně byly zahrány vedlejší drobné role a režisér velmi správně vsadil na Vladimíra Stejskala, který odvedl profesionální výkon. Myslí si ale, že Floridor mohl být ještě větším suverénem a pan Celestin ještě skromnějším "Drobečkem".

Musím říci, že by se lehko kritizovalo, ale bylo by to nespravedlivé.

Vážení ochotníci, přál bych Vám ještě mnoho repríz s tímto kusem a těším se na Vaše další představení.

Ještě jednou klobouk dolů, mám před Vaší prací velký respekt.

Jan Brabeneč

Potíže s dělníky nuceně nasazenými nacisty

V březnu tohoto roku sezval Gabor Sebes, vedoucí Svazu přeživších holocaust v Maďarsku, zástupce stejně postižených z jiných východoevropských zemí do Vídně, aby s nimi prodiskutoval urychlené uplatňování nároků na kompenzaci škod, utrpěných koncentračnickými vězni a nuceně nasazenými osobami z nacisty okupovaných zemí. Na konferenci se sešli zástupci Maďarska, Ruské federace, Polska, Ukrajiny, a Běloruska, zatím co české oběti nacistického koncentračního tábora Mathausen a jiných vězení a káznic, historiky odhadovaných na více 7000 dosud žijících osob, by měli být odškodněni v rámci tzv. "německého dealu".

Když v roce 1942 zesílily americké útoky na území Německa, začaly přesuny válečné výrobní techniky na do té doby bezpečnější alpský prostor, kde od zimy pracovaly tisíce vězňů. S odvoláním na diskontinuitu rakouského státu, který byl v letech 1938 až 1945 integrální součástí Německé říše a nebyly mu přisouzeny ani reparační povinnosti, odmítla alpská republika vyplácení válečných odškodnění, protože by to bylo možno chápat jako přiznání spoluviny na zločinech Německé říše. Rakouské podniky ovšem od německé represivní mašinerie rády přijímaly tyto levné pracovní síly a odmítají nyní nároky na jakékoliv odškodnění s poukazem na řádné vyplácení jejich mezd tehdejšími německými orgány. Souvisí to s mýtem o Rakousku jako první oběti nacistické rozpínavosti, k čemuž daly podnět sami Spojenci prohlášením z 1. listopadu 1943.

S poukazem na ně odmítlo Rakousko převzít politickou, právní a morální odpovědnost za zločiny nacionálněsocialistického režimu na svém území. Teprve vytvoření tzv. "Nationalsozialistische Opfer Fondu" z roku 1995 umožňovalo klást odškodňovací nároky i v této zemi. Rakouské podniky na nuceně nasazených vydělávaly veliké peníze, přičemž jim vláda pouze doporučila, aby se záležitostí s vědomím morální odpovědnosti zabývaly. Což dosud spontánně neučinil ani jeden z nich.

Vídeňskému jednání byl přítomen americký právník Ed Fagan, který se zabývá případy odškodnění nuceně nasazených za doby nacistu. Předložil s Gaborem Sebesem pětibodové požadavky s termínem splnění do 1. září letošního roku. Jednání s rakouskou vládou mají začít do 30 dnů a do té doby by měly jmenovat rakouské podniky, jež za války využívaly nuceného nasazení cizích občanů, svého zplnomocněnce. K rakouskou vládou jmenované zástupkyni Marii Schaumayerové měl být na návrh předsedy židovských náboženských obcí v Rakousku jmenován ještě druhý zástupce s pověřením jednat o náhradách za arizované podniky.

Požadavek zní: za prvé musí být schválen zákon o odškodnění všech nuceně nasazených osob a za druhé musí být založen fond s příspěvků podniků, kterých se toto odškodnění týká. U mezitím zesnulých mají mít právo na odškodnění jejich potomci. V případě Rakouska jde o hodnoty ve výšce několika miliard marek, ovšem alpská republika chce vyčkat nejdříve dořešení záležitostí v Německu, což by ovšem umožnilo vyplácet obnosy až někdy od roku 2002. Při vysoké úmrtnosti věkově starých postižených osob by to znamenalo drastické snížení počtu, jehož by se záležitost ještě týkala. Proto se nyní snaží postižení prosadit urychlení celého procesu nátlakem na rakouská vládní místa s časově limitovanými požadavky.

jl

Ministerstvo ZV ČR informuje:

Stejně jako v předchozích letech nabízí ministerstvo ZV ČR ve vzdělávacím středisku Univerzity Karlovy v Dobrušce jazykové kurzy češtiny. Finanční náklady jsou hrazeny vládou ČR. Základním kritériem pro rozhodnutí o přijetí do kurzu je využití češtiny v prospěch širší krajanské komunity. Termín: 27. července do 25. srpna 2000 Dobruška, CZ

Věkový limit: 18 let !. V tomto roce bude otevřená třída i pro úplné začátečníky.

Pro případ zájmu rodinných příslušníků nebo přátel o ubytování ve studijním středisku - jedna noc stojí cca 120,- Kč, je nutno včas zažádat.

Přihlášení je možné nejpozději do 15. dubna 2000 !

Přihlášku a bližší informace získáte v kanceláři Kulturního klubu

Dva léčebné zájezdy

do Mariánských Lázní pořádá Sdužení v hlavní sezoně za výhodných podmínek.

První turnus:

09. - 29. července 2000

Druhý turnus:

30. července - 12. srpna 2000

Ubytování ve dvoulůžkových pokojích s příslušenstvím, plná penze v domě. K dispozici kavárna, klubovna se satelitními programy TV, knihovna. Doprava autobusem.

Lázeňský ústav se nachází v lázeňském lesoparku v těsné blízkosti kolonády a zpívající fontány. Ústavní léčba je zaměřena na onemocnění močových cest a ledvin, dýchacích cest, metabolických (obezita, dna, cukrovka, porucha tukového metabolismu), onemocnění štítné žlázy, pohybového aparátu, cév a hypertenze.

Přihlášky a bližší informace krajan M. Brožák od 5. dubna každou středu 14,00 - 18,00 v malé klubovně školy Komenského, Vídeň 1030, Sebastianplatz 3. Telefonem nebo faxem jsme k dosažení každou středu od 9. do 13. hod. na čísle 641 03 17 nejpozději do 10. května 2000.

(Nelekejte se, když se ozve "Infrastruktur", ale tam jsme k dosažení).

Český kalendář 2000

Vážení a milí přátelé ve světě,

již po páté pro Vás připravujeme s láskou Český kalendář. I letos je plný zajímavých článků i obrázků z české historie, receptů, křížovek, písniček a dalšího čtení.

Ministerstvo zahraničí se zatím nerozhodlo kalendář zakoupit a zaslat spolkům. Uvažovali jsme o tom, máme-li se dále zadlužit a kalendář přesto vydat. A rozhodli jsme se, že ano, že nechceme aby naše půlroční práce přišla nazmar a že nechceme zklamat všechny naše věrné čtenáře, kteří se již na svou publikaci těší.

Děkujeme Vám a přejeme hezké počtení.

*Za malý kolektiv autorů
Eva Strížovská*

Kalendář si možno objednat: v redakci Českého dialogu, Praha 1, Národní třída 11, tel: +422+2/22075607, fax 22075605, e-mail: asistentka@nada-cemjs.cz

Stojí v ČR 99 Kč, v Evropě 10DM + poštovné, je možno platit složenkou v (ČR a Švýcarsku), nebo na účet 369953-098, šek atd.

Vážení čtenáři,

již několik let máte možnost sledovat vývoj měsíčníku pro Čechy doma i ve světě Českého Dialogu. Naším přáním je dále rozšiřovat čtenářskou obec a zvyšovat skutečný zájem nových čtenářů. Rozhodli jsme se proto pro zásadní změnu v dosavadním konceptu časopisu v dvojjazyčné česko-anglické podobě. Zajímá by nás váš názor, rádi uvítáme vaše nápady, připomínky, ale i výtky i kritiky k dalšímu vývoji časopisu. Doufáme, že budete s novým Českým Dialogem spokojeni a zůstanete našimi věrnými čtenáři.

Těšíme se na vaše názory a předeďm děkujeme za pomoc.

Eva Strížovská, šéfredaktorka

V klubové místnosti a hospodě je kalendář a měsíčník kdykoliv k nahlédnutí k dispozici

- výbor

Dobrá věc se zase jednou podařila

Již několik let pořádá Sokolská župa rakouská turnaj ve stolním tenisu žen i mužů.

V poslední sezóně došlo k nepatrné změně - ženy i muži sehráli svá utkání o jednom jediném víkend. Ženy v sobotu, muži v neděli. Účast na obou byla přinejmenším uspokojivá. A ještě uspokojivější byla skutečnost, že se do turnaje zapojili zástupci všech vídeňských jednot, a to ve všech věkových kategoriích - od žactva až po seniory. Ti pak byli posíleni ještě o tři hostující hráče, kteří sice nemohli jako nečlenové sokolské organizace bojovat o putovní pohár, leč medaile nebo alespoň diplom si odnesl každý.

V sobotu 18. března v tělocvičně ve Steingasse tedy nejprve nastoupily ženy - celkem 13 ve 3 věkových kategoriích. Hrál se na dva vítězné sety, v zápase o pohár byly nutné vítězné sety tři. Získala je sestra Fuchsová z jednoty XVI/XVIII. První tři místa v kategorii A obsadily sestry D. Frey-Maternová, E. Merinská a L. Reineroová, v kategorii B sestry E. Fuchsová, P. Gerö a M. Maurerová a v kategorii C sestry J. Novotná, H. Kostohryzová a H. Rodtová.

V neděli 19. března ve velké početní převaze (celkem 26) sehráli své zápasy muži ve 4 kategoriích. Držitelem putovního poháru se stal bratr P. Líbal z jednoty XVI/XVIII, na prvních třech místech v kategorii žactva se umístili D. Valíček, A. Krajčovic a D. Ježek, v kategorii A mužů bratři P. Beran, T. Kostohryz a S. Štěrba, v kategorii B bratři P. Líbal, L. Hnátovic a P. Vrtíkapa a v kategorii C hosté E. Mikusch a H. Butz a bratr O. Beran.

Oba turnaje proběhly ve zdravé bojovné atmosféře, a o to, aby sportovcům ani přihlížejícím neubývalo sil a energie, se v bufetu pečlivě staraly sestry jednoty III/XI.

A tak se zase jednou podařila dobrá věc: díky bezchybné organizaci manželů T. Frey a D. Frey-Maternové jsme prožili příjemný sportovní víkend a opět se přesvědčili, že z kolektivní sokolské činnosti můžeme jen profitovat.

ns

Všesokolský slet Praha

22. - 29. 06. Sletové dny kultury

27. - 28. 06. Sletové dny vědy

27. - 29. 06. Sletové dny sokolské všestrannosti a sportu

30. 06. Sletový den turistiky

30.06 - 02. 07. Hlavní sletové dny

01.07.15,00hod. Program sletových skladeb na Strahově

30.VI. - 2. VII. PRAHA - XIII. všesokolský slet, autobusový zájezd,

doprava a hotel se snídaní v centru Prahy, dvě noce 1.345,00 ATS,

info: Austro-Bohemia, tel.: 5263779

29.VI. - 2. VII. PRAHA - XIII. všesokolský slet, 4-denní autobusový zájezd

pro cvičící - Sporthotel na stadionu ATS 1.700,00

pro ostatní - hotel ve městě ATS 1.900,00

inkl. cesta autobusem, 3x nocleh se snídaní

možnost zajištění hotelu, vstupenek na slet, atd.

info: SANOTOURS - Lopreis Zorika, 715 95 55, fax: 715 95 56

"MORAVO, MORAVO... ve dvou tóninách"

1. října 1999 se konal večer české poezie v překladu paní Marie Gruscherové-Mertlové..

Byl to úspěšný večer. Zaslouží si naši pozornost z několika důvodů. Především proto, že se ve Schwechatech sešli lidé, v nichž česká poezie vzbudila zájem. Pro nás bylo zajímavé, kdo inspiroval kulturní odbor obce k uspořádání tohoto večera?

A tu se setkáváme s rodinou Mertlovou. Opustili v kritických letech po druhé světové válce Československo a v Rannersdorfu poblíž Schwechat vybudovali rodinný podnik. Sřecha s rodinným jménem je dnes zdaleka vidět.

Dcera - dnes paní Mag. Marie Gruscherová-Mertlová navštěvovala školu Komenského a studovala u pana prof. Vintra slávistiku. Lásku k české literatuře, vedle lásky k literatuře světové, si zachovala dodnes. Že to nebyl poměr povrchní, dokazuje to, že sama vytvořila řadu básní, jež jsou zachyceny ve velmi vkusném sborníku. Vedle toho přeložila řadu básní našich předních básníků minulostí i současností do němčiny.

Rádi bychom s nimi seznámili i naši menšinu, a to ze dvou důvodů:

Jednak bychom chtěli upevnit zájem Schwechatských o české sousedy (jimiž jsme i my, vídenští Češi), jednak bychom rádi umožnili smíšeným manželstvím, kterých je v menšině celá řada, aby společně vyslechli českou literaturu dvojjazyčně. Věříme, že se večer vydaří - český text přednese člen Národního divadla v Brně pan L. Lakomý. Pan velvyslanec Gruša a členové městské rady ve Schwechatech přislíbili účast.

Úkolem Evropské unie je sblížovat evropské národy. Doufáme, že večer "MORAVO, MORAVO... ve dvou tóninách" k tomu sblížení přispěje. Přispějte i vy svou účastí!

Školský spolek "Komenský" vás srdečně zve!

22.- 25. června 2000 Okresní muzeum Mladá Boleslav srdečně zve na Setkání krajanů z Mladobolesavska

22.- 23. 06. Seminář, Kulturní středisko Svět, Tylova ul. 467, Mladá Boleslav

23. 06. 15,00 hod zahájení výstavy o historii vystěhovalectví z Mladobolesavska
výstava je otevřená do 30.06.2000 - mladoboleslavský hrad

23. 06. v 18,00 setkání krajanů ve velkém sále Domu kultury v Mladé Boleslavi

24. 06. oslavy 400. výročí povýšení M.B. na královské město

24. 06. v 14,00 přátelské posezení krajanů v Jihočeské restauraci u hradu

25. 06. autobusové zájezdy pro krajany do blízkého okolí

Informace a přihlášky zasílejte prosím do 30.04. na adresu:

Okresní muzeum PhDr. Jaromír Jermář, 293 01 Mladá Boleslav - hrad, ČR, tel: 326 25616, fax: 326 22542

Přihláška, ceník hotelů a další informace v kanceláři klubu

Divadelní ohlédnutí za uplynulým stoletím

Doposud jsem vždycky režíroval jen inscenace, jejíž předloha mě zaujala, zalíbila se mně, ba dokonce se mě zmocnila a já se do ní zamiloval. Jistě je to možné proto, že děláme naše divadlo. A ono slůvko "naše" se zdaleka a vůbec neváže jen k tomu, že totiž máme zastřešené divadlo a v jeho rámci dělá každý to co chce a umí. Ve velkých (ponejvíce státních či zemských a městských divadlech) tomu tak není: dlouholetý herec Burgtheatru mně vyprávěl, jaká že je to tam otrava a nuda...

My sami rozhodujeme, co budeme hrát. Naše sny a jejich uskutečnění jsou omezeny toliko finančními možnostmi či nemožnostmi. Přičemž do určité míry působí i nedostatek peněz jako rozbuška plná nápadů. Jen exekutoři a nedobrovolný púst mě dovedou odradit od práce na inscenaci. Jančarova hra Hallstatt vyšla jako bibliofilský tisk v edici Thanhäuser. Výpravná publikace v pevné vazbě, doplněná cyklem Thanhäuserových dřevorytů. Drago Jančar si kdysi v sedmdesátých letech "poseděl" v jugoslávském kriminále, protože se odvážil mluvit a psát o postřelených Slovincích z konce světové války a následovného období. Zabíjeli Titovi partyzáni a vojáci, povraždění byli LIDI (katolíci, živnostníci, inteligenti a vojáci, po meči a po přeslici Italové a Němci). A později se objevil archeolog, který tvrdil, že ve slovinských horách objevil nalezště plně kostí z doby kultury Hallstattské, tedy z časů, kdy na veliké části evropského území žili Keltové. Jako každý "správný" roztržitý vědátor se nedal přesvědčit maličkostmi: například nalezenými bajonety a botami, srostlými v hlině s lidskými kostrami... Zneužitý profesor a hromadné hroby - dva fenomény dvacátého století. Drago Jančar z těchto motivů stvořil hru Hallstatt. Stvořil ji na papíře a jeho text mě okouznil, hru jsem si přivlastnil a začal fantazírovat o divadelním prostoru, hudbě slov i hudbě doprovodné (vybral jsem Johanna Sebastiana Bacha a Tartiniho), světelných obrazech a hereckých typech. Po spoustě přípravných prací začalo vlastní zkouškové období, korunované premiérou 8. března tohoto roku. Atmosféra na premiéře byla vynikající. Přijel i autor a byl spokojen. Přišla spousta důležitých hostů a přátel. Přišel i nový státní sekretář pro oblast umění Franz Morak a poděkoval mi za pěkný divadelní zážitek. A teď jde o to, aby chodili diváci. Pět večerů v týdnu až do 15. dubna. To bude derniéra.

Ludvík Kavín

Zpráva o opravě hrobu L. Hilsnera

7 prosince 1999 proběhla v prostorách pojišťovny Wiener Statische Versicherung Ringsturm schůzka vyvolaná Dr. Petrem Vašíčkem, vídeňským lékařem, který vyvíjí již několik let iniciativu k rehabilitaci Leopolda Hilsnera. Účelem schůzky byl postup a financování opravy hrobu Leopolda Hilsnera, který se nachází v židovské části vídeňského Zentralfriedhofu, a o který již dlouhou dobu nikdo nepečuje.

Schůzky se zúčastnili Dr. Helmut Zilk - bývalý starosta města Vídně, dnes předseda výše zmíněné pojišťovny a předseda Rakousko-české společnosti, Dr. Kurt Scholz - prezident vídeňského školního úřadu, Prof. Peter Weiser - lidovec a katolík, který se angažuje v řadě židovských otázek. Ing. Eduard Harant - ředitel Rakousko-české společnosti, která věnovala na opravu hrobu 10.000,00 ATS a Dr. Vašíček. Kurt Scholz zde navrhl, aby o hrob po odborné opravě pečovali žáci. Výběr firmy nastane okamžitě.

Zdá se, že přes počáteční neúspěchy Dr. Vašíčka se nakonec ve Vídni přece jen projevila vstřícnost, hlavně díky H. Zilkovi a E. Harantovi, za což jim patří poděkování. Škoda, že není patrný větší zájem ze strany vídeňské Židovské náboženské obce. O pražskou konferenci Hilsnerova aféra a česká společnost 1899 - 1999 (v časopise jsme krátce informovali) neprojevili zájem rakouští historici, rakouští diplomaté ani rakouský Kulturní ústav a ani rakouská média. Německá média tam zastoupena byla.

Jan Prchal - Polenský zpravodaj 1/2000

Nález mrtvolý

Je Bílá sobota 1. dubna 1899: Dnes se chystají zbožní a prostí obyvatelé města Polné a okolí oslavit vzkříšení Páně. Avšak dříve než projde navečer městem slavný průvod za hlaholu zvonů z památného barokního kostela, doprovodí lidé hrubou rakev s tělem Anežky Hružové z Březiny do márnice. Bude zaplašen nejen mír těchto velikonoč, ale i pokojný navyklý běh života v obci, budou na dlouhou dobu rozrušeny sousedské a přátelské svazky. Polná se stane pojmem a symbolem, přesahujícím až do dnešních dnů.

Ve městě začala růst fáma o rituální vraždě. Lidem utkvěla v paměti slova protokolu, že "pod mrtvolou nacházela se nepatrná louž krve, as jako dlaň veliká". Což neslyšeli častokrát, že židé potřebují do velikonočních macesů krev křesťanské panny? Židé to sice vždy popírali, ale takové věci provádějí jejich tajné sekty, o kterých ani všichni souvěrci nevědí. Zcela přitom unikl očividný fakt, že židovské velikonoční svátky již končily.

Strážmistr Klenovec nechtěl ztrácet čas. Musel nějak napravit opomenutí, za které mu vyhuboval polenský soudní rada Reichenbach, že totiž nechal lidmi rozšlapat okolí nálezu. Ještě na Hod Boží si vzal jako svědka radního Sedláka a vykonal u Hilsnerových prohlídku. Nenašli žádnou stopu, která by ukazovala na Hilsnerovu účast na vraždě, žádnou z pohřešovaných Anežčiných věcí, žádný vražedný nástroj, zakrvácené nebo čerstvě vyprané prádlo, nic. Našli jen malý zavírák, který však Klenovec musel vyloučit jako vražedný nástroj. Hilsner nebyl nikde poraněn, ač se všeobecně mělo za to, že se zavražděná bránila a že za nehty měla lidskou kůži.

Hilsneriáda byla kampaní, která odhalila vliv a moc tisku při formování veřejného mínění. Byl to právě tisk, který se podílel na vytvoření patologické společenské atmosféry posedlé rituální pověrou a který nakonec zpracoval nejen lid obecný, ale také státní představitele spravedlnosti a porotce z lidu u obou procesů...

Úryvky z knihy HILSNERIÁDA (k 100. výročí 1899-1999) kolektiv autorů: Bohumil Černý, Milan Šup, Jan Prchal, Jan Honzák, Petr Vašíček Nakladatelství Linda - Jan Prchal Polná 1999

Případ Hilsner - T.G. Masaryk

29. března 1899 - objevena v lese u Polné směrem na Malou Věžnici mrtvola dívky Anežky Hružové, pohřešované několik dní se známkami zavraždění. Podezřelým se stal Leopold Hilsner - toulavý žid z Moravy, údajně viděný se společníky v blízkosti nálezu mrtvolý. Souzen byl kutnohorskou porotou od 12. do 16. 9. 1899, uznán za úkladného vraha a odsouzen k smrti provazem bez přímých důkazů. Čas, jediný z českých časopisů se ozval proti rozsudku. 23. 9. Masaryk později po rozsudku byl s případem seznámen a v soukromém dopise do Vídně odmítl rituální pověru a postavil se proti antisemitismu se souhlasem k jeho uveřejnění - vyšel v Neue Freie Presse. Následovaly výtky, útoky, podezírání o uplácení židy. Napsal článek pro Naši dobu, který pro bouři proti Masarykovi nebyl otištěn. Pod názvem - Nutnost revidovat proces polenský! (byl otištěn 6. 11. v Čase, ale též téhož dne konfiskován.

Vyšel až po interpelaci poslance Kronawettera na říšské radě. České studentstvo s klerikálními vůdci rozhodlo se Masaryka při přednášce praktické filosofie vypískat. V Klementinu bez možností mluvit psal své prohlášení křídou na tabuli s replikami. Opustil sál a přerušil přednášky do 27. 11. Ohlas událostí byl v zahraničí. Bolela ho zbabělost studentů i jejich učitelů a zejména samé university, která neučinila nejmenšího projevu. Finále Hilsneriády bylo v r. 1914.

Knihy - T.G. Masaryk - život a dílo presidenta osvoboditele

TGM a Univerzity

S vyslovným svolením Jeho Magnificence rektora Prof. Dr. Georga Wincklera vzpomenula Rakousko-česká společnost dne 7. března 2000 u busty T.G. Masaryka v arkádách Vídeňské univerzity 150 tého výročí jeho narozenin. Aktu, který se konal vědomě v malém rámci, se zúčastnili také senátoři parlamentu České republiky, a to:

MuDr. Milan Špaček, Ing. Vítězslav Matuška, Bohumil Kulhánek, Zdeněk Klausner, členové stálé komise pro krajany žijící v zahraničí, tajemník Michal Valenta a členové Konsultativní rady.

Po položení vavřínového věnce se stuhami v barvách rakouské a české trikolory u mramorového podstavce busty, pozdravil VMR DR. Jan Petřík jménem Rakousko-české společnosti JE velvyslance České republiky Dr. Jiřího Grušu, emerit. starostu města Vídně a prezidenta Rakousko-české společnosti Prof. Dr. Helmuta Zilka, pány senátory ČR a další představitele společnosti v čele s panem radou Ing. Eduardem Harantem. Masarykova busta, dílo českého sochaře Vincence Makovského, jenž Masaryka v roce 1936 in situ modeloval, je darem Masarykovy univerzity v Brně Vídeňské univerzitě. Byla odhalena 21. listopadu 1996 rektory Prof. Dr. Alfredem Ebenbuerem a

Prof. Dr. Eduardem Schmidtem.

Dr. Petřík podotkl, že v tomto zvláštním roce 2000 si připomínáme, a to přesně na den, nejen 150. výročí narození prvního prezidenta Československé republiky Tomáše Garriguea Masaryka, ale také 130. výročí narození a 50. výročí umrtí prvního prezidenta Rakouské republiky Dr. Karla Rennera. Následovaly projevy J.E. Dr. Jiřího Gruši, Prof. Dr. Helmuta Zilka a MUDr. Milana Špačka, kteří z různých úhlů osvětlili, zhodnotili a zdůraznili historický význam Masarykovy osobnosti pro demokratický svět v novém století.

Dr. Petřík ve své projevu řekl mj.: Tomáš Masaryk přišel do Vídně v roce 1869, aby zde pokračoval ve studiu. Maturoval na zdejším Akademickém gymnáziu v roce 1872 a poté inskriboval na Filosofické fakultě této Alma mater Rudolfa. Studoval především klasickou filologii a filosofii, ale také přírodní vědy, národní hospodářství a teologii. Nejvíce Masaryka ovlivnili význační filozofové Franz Brentano a Robert Zimmermann, jejichž busty se také nacházejí zde pod arkádami.

10. března 1876 Masaryk promoval sub auspiciis Imperatoris - pod dohledem Jeho Veličenstva císaře Františka Josefa I - což znamená, že všechny přísné zkoušky obstál s

vyznamenáním, a tak dosáhl jména a cti, práv a privilegií doktora filozofie, jak vyplývá z latinského textu jeho promoční listiny. Tématem jeho rigorozní práce bylo: *Das Wesen der Seele bei Plato*. V roce 1879 Masaryk habilitoval a stal se soukromým docentem filozofie Vídeňské univerzity. Jeho habilitační práce: *Der Selbstmord als soziale Massenerscheinung der Gegenwart, eine Monographie mit einleitenden Bemerkungen über Soziologie und Statistik*, založila vědecký věhlas nyní již Tomáše Garriguea Masaryka.

Masaryk byl od svého příchodu do Vídně aktivním členem, v 70. letech také předsedou Akademického spolku ve Vídni, střediska českých studentů na vídeňských vysokých školách. Tam se v listopadu 1881 Masaryk angažoval svou přednáškou ve prospěch zřízení české univerzity. Tato jeho touha se splnila nečekaně rychle, když byl již v roce 1882 povolán jako profesor na nově zřízenou českou univerzitu v Praze, kde přednášel filozofii, sociologii a psychologii.

Od poloviny osmdesátých let 19. století se Masaryk již neustále pohyboval v popředí českého veřejného a politického života. V roce 1891 byl zvolen do Říšské rady ve Vídni. Tam vystoupil s požadavkem zřízení druhé české univerzity. Tento požadavek však tehdy neměl naději na úspěch. Koncem roku 1914 odešel Masaryk do zahraničí, aby usiloval o zřízení samostatného Československého státu. V důsledku emigrace byl zbaven profesury na české univerzitě v Praze a tím končila jeho kariéra vysokoškolského učitele.

V říjnu 1918 vznikla samostatná Československá republika a TGM byl zvolen prvním prezidentem nového státu. Jednou z jeho prvních akcí bylo podepsání zákona o zřízení druhé české univerzity se sídlem v Brně ze dne 28. ledna 1919.

Osobnost TGM má tedy vztah ke třem univerzitám: Vídeňské - kde studoval a habilitoval, Pražské - kde jako profesor učil a Brněnské - kterou založil a která nesla a opět nese jeho jméno, jako výraz ocenění jeho zásluh.

Prezident Václav Havel přednášel dne 15. března 1993 v slavnostním

sále Vídeňské univerzity na téma: „Das historische und gegenwärtige Verhältnis der Tschechischen Republik und Österreichs“. Své vývody prezident Havel zakončil následovně: „Es ist zum Beispiel kein Zufall, daß der erste tschechoslowakische Präsident T.G. Masaryk sich gerade hier, an der Wiener Universität, vor mehr als hundert Jahren mit seinem bekannten Buch über den Selbstmord, in dem er den Beweis dafür erbrachte, daß die Krise des modernen Menschen mit dem Verlust der metaphysischen Sicherheiten, oder kurz gesagt, mit dem Verlust Gottes, zusammenhängt, habilitierte. Ist nicht in diesem in Wien geschriebenen Werk dieses großen Mährers der Hinweis auf eines der Grundprobleme der heutigen Welt erhalten?“

Ich bin überzeugt, daß für Völker mit einer derart verwandten Sensibilität heute eine fast historische Chance gegeben ist: einander wiederzufinden, nach jahrzenten der Erkenntnis auch politisch Ausdruck zu geben“. konec citátu.

Poklonou památce vědce, vysokoškolského učitele, filozofa, humanisty a státníka byla vzpomínková akce zakončena.

VMR Dr. Jan Petřík

Masaryk a jeho význam

150-té výročí narozenin Tomáše G. Masaryka nebylo zapomenuto. Desítky obcí a měst České republiky konaly vzpomínkové oslavy. V Praze na Hradčanech byl po tak dlouhé době postaven prezidentu osvoboditeli pomník.

Ani krajanská Vídeň nezapomněla. Kulturní klub Čechů a Slováků uspořádal pod záštitou poslanectví České republiky důstojnou oslavu, ku které pozval nejen české, slovenské, ale i rakouské osobnosti.

7. března ve 14 hodin se shromáždili u pamětní desky na domě ve kterém Masaryk bydlel velvyslanci české a slovenské republiky aby pronesli krátké projevy. K nim se připojil MUDr. Milan Špaček předseda senátu, zajímavým projevem. Slavnost byla zahájena krásným zpěvem

děti české školy Komenský pod taktovkou paní Evy Křenkové. Slavnostním koncertem konaným na velvyslanectví byla první část slavnosti uzavřena.

Druhou část tvořila veřejná diskuse se členy oficiální delegace v prostorách Českého centra v Herrengasse, kde přítomní byli informováni o smyslu „Agendy 2000“ která naznačuje úkoly Stálé komise pro krajany žijící v cizině. Plánuje se mimo jiné podpořit krajanskou iniciativu k výročí uctění památky dr. Milady Horákové v červnu 2000.

Menšinová rada uctila památku TGM na vzpomínkovém večeru 10. března v sále Slovanské Besedy. Po vyslechnutí české, slovenské a rakouské hymny uvítal přítomné arch. DI Ota Češka, potom zazněla oblíbená píseň Tomáše G. Masaryka Ach synku, synku, kterou zahrál s citem kr. V. Brázdil ml.. Slavnostní projev přednesl krajan Josef Jonáš, bývalý redaktor Vídeňských Svobodných listů. Vzpomněl mládí Masaryka, jeho činnost říšského rady ve Vídni a jeho boj za svobodu a samostatnost českého státu. Masaryk bloudil labyrintem světa, ale zachoval si ráj srdce, světlou památku Komenského.

Po vítězné válce buduje Masaryk stát se vzornou demokracií se stejnými právy pro všechny své krajany - je vzorným hospodářem. Po dobře vykonané práci 14. září 1937 umírá, když před tím abdikoval a za svého následovníka doporučuje dr. Beneše, svého nejbližšího spolupracovníka. Jeho myšlenky dobu přežily - jeho výzva k pravdě, mravnosti, jeho myšlenky národní, pojetí státu a správy věcí veřejných toto vše je i dnes a zejména dnes vysoce aktuální. Masaryk věřil v demokracii a humanitní program. Zdůrazňoval že není vlastencem, kdo není člověk mravní, ušlechtilý a národu prospěšný. Jeho životním programem byl Hus, Žižka, Chelčický a Komenský.

Dále mluvil kr. Jonáš o dnešních poměrech v České republice kde sice byl odhlasován zákon o tom, že režim komunistů byl zločinecký, ale ptá se, kolik komunistů bylo povoláno k zodpovědnosti. Zdůraznil, že vídeňští Češi neustále zdůrazňovali, že není

jiné cesty než návrat k Masarykovi, Benešovi a Štefanikovi. Této cestě zůstali neotřesitelně věrni i po roku 1989. Neustále volali do Československa: „Vraťte se k Masarykovi a jeho pojetí humanitní demokracie“.

Tato dojemná oslava vídeňských Čechů byla zakončena písní „Teče voda teče“ a filmem Masaryk a jeho doba. Dlouhotrvající potlesk byl zasluženou odměnou pro ty, kteří se o úspěch této slavnosti zasloužili. Budeme-li na této cestě pokračovat, pak oslavíme 28. říjen společně se všemi demokratickými spolky ve Vídni.

František Sion

Delegace Parlamentu České republiky, vedená senátorem a předsedou Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí MUDr. Milanem Špačkem.

MUDr. Milan ŠPAČEK

KDU - ČSL

narozen: 29. 09. 1952

obvod Znojmo

zvolen v roce 1996 na 6 roků

Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost

předseda Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí

Stálá delegace PČR do meziparlamentní unie

JUDr. Ing. Jaroslav MUSIAL

ČSSD

narozen: 13.05.1921

obvod Teplice

zvolen v roce 1996 na 4 roky

místopředseda senátu

místopředseda Organizačního výboru Komise Senátu pro Ústavu České republiky

předseda Podvýboru Organizačního výboru pro státní vyznamenání

Ing. Vítězslav MATUSKA

ČSSD

narozen: 05.08.1941

obvod Ostrava - město

zvolen v roce 1996 na 6 roků

místopředseda výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost

Stálá komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí

Stálá delegace Parlamentu ČR do shromáždění Západoevropské Unie

Bohumil KULHANEK

ODS

narozen: 26.08.1941

obvod Plzeň - město

zvolen v roce 1996 na 6 roků

Výbor pro územní rozvoj, veřejnou

správu a životní prostředí

předseda Volební komise

Stálá komise Senátu pro krajany žijící

v zahraničí

Zdeněk KLAUSNER

ODS

Narozen: 16.11.1947

obvod Praha 4

zvolen v roce 1996 na 4 roky

Výbor pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost

Stálá komise Senátu pro krajany žijící

v zahraničí

Projev pro čtenáře určený k publikování v krajském časopise Praha, 6.3. 2000

T.G. Masaryk a rakousko-německé kulturně-politické prostředí

Vážení přátelé, milí hosté!

Dovolte, abych Vás co nejsrdečněji pozdravil jménem Senátu Parlamentu České republiky reprezentované delegací Stálé komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí. S radostí jsme přijali pozvání našich přátel z krajských organizací a spolků, abychom zde ve Vídni uctili památku velkého myslitele, státníka a Evropana, prvního prezidenta Československé republiky Tomáše Garrigua Masaryka, který se narodil před 150 lety 7. března 1850.

Shromáždili jsme se na Peterském náměstí u Masarykovy pamětní desky. Připomíná jeho pobyt ve Vídni a politickou činnost jako poslance Říšské rady za mladočeskou stranu od dubna 1891 do září 1893. Toho roku se vzdal poslaneckého mandátu pro neshody s mladočeskými radikály, kteří odmítali Masarykův prozíravý přístup k soužití a rozvoji vztahů mezi Čechy a rakouskými Němci v mnohonárodnostní monarchii. Do Říšské rady se vrátil znova v roce 1907. Působil v ní až do vypuknutí 1. světové války jako jediný

poslanec za Českou stranu realisticou. V Říšské radě vystupoval za rovnoprávné postavení národů v rámci Rakousko-Uherska.

V roce 1891 nepřišel poslanec Masaryk do Vídně poprvé. S inspiračním vídeňským prostředím, zejména ve školství a kultuře se setkal již několik let předtím. Lze dokonce říci, že Masarykova osobnost se v mládí do jisté míry utvářela pod rakousko-německým kulturním vlivem.

Prvotním zdrojem, z něhož pramenila a postupně se utvářela osobnost Masaryka jako myslitele, politika a státníka světového významu, bylo bezpochyby rodinné a sociální prostředí jazykově česko-německy smíšeného Hodonínska na jižní Moravě. Základy humanitního vzdělání získával Masaryk na německých školách. Kromě češtiny a němčiny, jazyků, které poznával doma od dětských let, četl již od gymnaziálních studií v Brně francouzsky, polsky a částečně rusky.

Na filozofické fakultě vídeňské univerzity, na níž zahájil studia v roce 1872, se zapsal na obor klasická filologie. Zde měl bohatou příležitost k rozšíření svých vědomostí a prohloubení humanitního vzdělání. Soustředil se zejména na studium dějin filozofie. Mimoto se velmi zdokonalil v angličtině. Četl a domluvil se italsky, srbsky i maďarsky. Znalosti latiny a řečtiny mu umožňovaly studovat literaturu i v těchto jazycích.

Potkalo jej štěstí, že mohl studovat u vynikajícího profesora filozofie Franze Brentana. Jeho filozofický empirismus měl silný vliv na utváření Masarykových názorů na myšlení a chování společnosti a jedince. Podobně působili na Masaryka profesori Robert Zimmermann a Theodor Gomperz. S nimi také konzultoval svou doktorskou práci nazvanou *Das Wesen der Seele bei Plato. Eine kritische Studie vom empirischen Standpunkt.* (Podstata Platonova pojetí duše. Kritická studie z empirického hlediska.) Při její obhajobě dostal Masaryk od Brentana, Zimmermanna a Gomperze známku "výborně". Na doktora filozofie byl na vídeňské univerzitě promován 10. března 1876.

Mezi vynikající duchy novodobých dějin, s jejichž díly se Masaryk na vídeňské univerzitě seznamoval, byl Johann Wolfgang Goethe. Svou všestranností a světovostí se mu stal učitelem po celý život. V roce 1931 napsal Masaryk v jedné eseji mimo jiné: "Goethe je svou podstatou Němec, ale snažil se chápat všechny národy a jejich umění a učil se od nich...Dokázal správně určit směr, harmonické spojení nacionalismu a internacionalismu. Byl první mezi Evropany."

Nebylo to však pouze prostředí univerzity, které Masaryka spojovalo s vídeňskou společností. Podařilo se mu získat výhodné místo vychovatele v rodině policejního ředitele Antona Le Monniera. Po jeho smrti se Masaryk stal domácím učitelem dvou synů v rodině generálního rady Anglorakouské banky Rudolfa Schlesingera. To mu pomohlo vytvořit si určité sociální zázemí i finančně zabezpečit jak studia ve Vídni, tak v roce 1877 na univerzitě v Lipsku. Zde se seznámil se svou budoucí chotí Charlottou Garrigue a s níž se oženil 15. března 1878.

V tomtéž roce se již ženatý Masaryk znovu vrátil do Vídně. Novomanželé měli tehdy značné finanční starosti a ubytovali se ve skromném jednopokojovém bytě v Salmgasse Nr. 10. Masaryk spěchal se zajištěním nezávislé existence a plně se věnoval přípravě docentské habilitace. Svou práci nazval "Der Selbstmord als soziale Massenerscheinung der Gegenwart, eine Monographie mit einleitenden Bemerkungen über Soziologie und Statistik (Sebevražda jako hromadný sociální jev současnosti, monografie s úvodními poznámkami o sociologii a statistice)". Členy komise, kteří habilitační spis posuzovali, byli opět profesori Franz Brentano, Robert Zimmermann a Theodor Gomperz. Po přednášce a kolokviu, které se konaly dne 22. března 1879, bylo Masarykovo vědecké úsilí korunováno úspěchem. O týden později, dne 29. března 1879, obdržel Masaryk od ministra kultu (Kultusministerium, ministerstvo kultury a školství) dekret soukromého docenta a výměr s ročním platem 400 zlatých.

Masaryk působil na vídeňské univerzitě jako docent od dubna 1879 do léta 1882. V srpnu 1882 obdržel císařský dekret mimořádného profesora na nově zřizované české univerzitě v Praze, kde tehdy došlo k rozdělení Univerzity Karlovy na českou a německou.

Tyto mnohdy pohnuté stránky tak zvaného vídeňského období Masarykova života nás vedou k zamyšlení nad prameny a vlivy, které spoluutvářely jeho osobnost a světonázorové postoje a které motivovaly jeho politické činy. Byla to zřetelně víra v dobro lidské duše, pravdu, humanismus, národnostní toleranci a mír mezi národy." V roce 1881 napsal v dopise příteli: "Kdo seznal tento svět a jeho žal, nevyhledává boje, nýbrž mír a pokoj". Z těchto základních mravních hodnot vycházela jeho následující bohatá a plodná filozofická, literární, politická a státnická činnost.

Tomáš Garrigue Masaryk byl zvolen prezidentem Československé republiky dne 14. listopadu 1918. Nastala doba, v níž všechny své vědomosti, zkušenosti a síly věnoval budování demokratického státu ve změněných mocenských poměrech v Evropě.

V multinacionálním státě, ve válkou sociálně, ideově a mravně rozvrácené Evropě Masaryk dokázal nejen účinně čelit nejruznějším národně šovinistickým, sociálním i jiným silám rozvratu a destrukce. Současně byl politikem a státníkem, který prokazoval schopnost soustředit kolem sebe a svého politického programu demokratickými prostředky sociálně, etnický a kulturně-politicky různorodé síly i jednotlivce k budování moderní a prosperující demokracie, jež byla otevřená nejen doma, ale i vůči vnějšímu světu.

V hranicích mladého československého státu se začal v nemalé míře Masarykovou zásluhou rodit model perspektivního demokratického řešení nemálo složitých problémů mnohonárodnostního společenství. Byl to životodárný proces pro téměř celou Evropu zaplavenou válečnou vlnou rozjitřeného nacionalismu. Byl přínosem zejména pro rodící se

demokratické Československo. To se projevilo na počátku třicátých let kromě jiného v tom, že původní poměrně vlivné pozice a šance různých odpůrců a nepřátel Masarykova programu výstavby meziválečné československé demokracie zeslábly. Naproti tomu Masarykova autorita státníka s evropským a světovým věhlasem vzrostla a stala se neotřesitelnou.

V demokratických kruzích Československa, stejně jako v ostatním světě, se cílevědomá, evropsky a světově orientovaná politika prezidenta Masaryka setkávala již od počátku s nemalým uznáním. Bylo tomu například v Rakousku, jehož prostředí Masaryka tak výrazně ovlivnilo. Rakouský prezident Michael Hainisch odpovídal dne 15. prosince 1921 na otázky zpravodaje listu Neues Wiener Tagblatt. V závěru jeho odpovědi uveřejněných následujícího dne lze na titulní straně listu číst: "Ich kenne das tschechische Volk nicht genau. Aber ich kenne einen aus seiner Mitte, der mich als der beste europäische Mensch erscheint: Masaryk." Poznamenejme, že Hainisch se s Masarykem dobře znal již dávno před světovou válkou. Jeho výpověď o "nejlepším Evropanovi", jakého znal, měla proto nemalý politický význam. Na druhé straně je dobře známo, že Masarykova politika vůči nástupnickému Rakousku byla po celou dobu výkonu jeho prezidentského úřadu principiálně vstřícná a aktivní.

Také slova rakouského žurnalisty Willy Schlamma, který od roku 1933 žil v exilu v Československu, jsou velmi výstižná. V časopise Přítomnost, v čísle z konce září 1937, mimo jiné napsal: "Masaryk byl muž, který jako filozof reálného humanismu pronikal již v závěru 19. století hluboko pod povrch světa své doby, aby s pozoruhodnou jasností diagnostikoval její hlubinné nemoci, příčiny společenských krizí, a včas varoval před jejich následky. Jako humanista a tvůrčí duch byl schopný sjednocovat protichůdné živly v lidsky přijatelnou syntézu, a to nejen ve filozofii, ale i v reálném životě."

Z mnoha dalších svědectví o

Masarykovi jako státníkovi evropského a světového významu připomeňme alespoň ještě jedno. Vyjádřil je demokrat a antifašista Wenzel Jaksch, který byl ve třicátých letech předákem německých sociálních demokratů v Československu. Na pietním shromáždění v Německém divadle v Praze konaném několik dnů po Masarykově skonu (zemřel dne 14. září 1937) řekl: "Masaryk byl nadějí všech slušně smýšlejících lidí jak v českém, tak v německém národě...Ukazoval všem osvobozující východisko ze sebevražedného běsnění novodobého nacionalismu a rasismu...Masarykův odkaz zůstane spojujícím mostem mezi Němci a Čechy, necht přijde cokoli."

Je danou historickou skutečností, že Masaryk stál v čele jen malého středoevropského státu. Nicméně dílo, jež za sebou jako myslitel, politik a zejména jako zakladatel a tvůrce demokracie v multinacionálním meziválečném Československu zanechal, dává úsudkům rakouských a německých politiků a publicistů nadějně zazní i dnes. Svou celkovou politikou a národnostní zvlášť podal Masaryk důkaz, že z krize světa ohrožovaného šovinismem, rasismem, fašismem a bolševismem může být za jistých předpokladů nalezeno mírové a demokratické východisko. Pro současnou, novými národnostními i rasovými problémy zatíženou Evropu i pro svět ostatní je to odkaz nepochybně živý a mimořádně inspirativní.

Na závěr mi dovolu, abych společně s Vámi vzdal čest památce velkému mysliteli, zakladateli první samostatné Československé republiky, evropskému a světovému státníkovi Tomáši Garrigu Masarykovi.

*Prof. PhDr. Jindřich Volek
MUDr. Milan Špaček*

Proneseno: MUDr. Milan Špaček
7. března 2000 ve Vídni

Zum 150. Geburtstag von Thomas Garrigue Masaryk

T.G. Masaryk und das österreichisch-deutsche kultur-politische Millieu

Sehr geehrte Freunde, liebe Gäste!

Erlauben Sie mir, Sie alle im Namen des Senats des Parlaments der Tschechischen Republik, repräsentiert durch die Ständige Senatskommission für im Ausland lebende Landsleute, herzlichst zu begrüßen.

Mit Vergnügen haben wir die Einladung unserer Freunde in den tschechischen Landsmannschaften empfangen, um hier in der schönen Stadt an der Donau dem grossen Denker, Staatsmann und Europäer, ersten Präsidenten der Tschechoslowakischen Republik, Thomas Garrigue Masaryk, der vor 150 Jahren am 7. März 1850 geboren ist, Ehre zu erweisen.

Wir haben uns auf diesem Platz an der Masaryks Gedenktafel versammelt. Sie erinnert an seinen Aufenthalt in Wien und seine politische Tätigkeit als Reichsratsabgeordneter für Jungtschechische Partei vom April 1891 bis September 1893. In diesem Jahr hat er sich entschieden, den Abgeordnetenmandat aufzugeben. Es war dafür ein beachtlicher Grund. Er hatte stets tiefere Differenzen mit den jungtschechischen Radikalen, die die weitblickende Stellung von Masaryk zum Zusammenleben und zur Entwicklung der Beziehungen zwischen Tschechen und österreichischen Deutschen in einer multinationalen Monarchie ablehnten.

In den Reichsrat kommt er wieder im Jahre 1907 zurück. Er wirkte dort bis zum Ausbruch des ersten Weltkriegs als einziger Abgeordneter für Tschechische Realistische Partei. Im Reichsrat verteidigte er die Gleichberechtigung der Nationen im Rahmen des Österreich-Ungarns.

Im Jahre 1891 ist der Abgeordnete Masaryk nach Wien nicht zum erstenmal gekommen. Mit dem inspirierenden geistlichen Wiener Milieu, besonders im Schulwesen und Kultur, hat er sich seit einigen Jahren schon vertraut gemacht. Man kann gar sagen, die Persönlichkeit von

Masaryk bilde sich schon in der Jugendzeit im bestimmten Maß unter der österreichisch-deutschen kulturellen Einwirkung.

Ursprüngliche Quellen, von denen sich Masaryks Ausbildung stufenweise entwickelte, waren zweifelsohne die Familie und die soziale Umwelt des sprachlich gemischten Gebietes um Hodonín (Göding) in Südmähren, wo sich die tschechische, slowakische und die deutsche Welt trafen. Schon als Schüler begann er den Weg zu den Geheimnissen der Welt und deren Erkenntnis zu entdecken, indem er eifrig die Fremdsprachen lernte. Neben der tschechischen und deutschen Sprache, die er von Kind an zu Hause kannte, las er schon seit seinen Studien am Gymnasium in Brno (Brünn) auch französisch, polnisch und russisch. An der Universität in Wien lernte er Englisch.

Die Grundlagen der geisteswissenschaftlichen Bildung gewann Masaryk an den deutschen Schulen. Er hatte Glück, eine Reihe hervorragender Lehrer zu haben. Für einige von ihnen soll an dieser Stelle wenigstens Professor Franz Brentano von der Wiener Universität genannt werden. Unter den hervorragenden Persönlichkeiten der neuzeitlichen Geschichte, deren Werke er während des Studiums kennenlernte, war es vor allem Johann Wolfgang Goethe. Der siebzehn-achtzehnjährige Masaryk wurde von ihm stark beeindruckt und der grosse Denker wurde schon damals "sein" Dichter. Neben Goethe und Brentano, als auch Professoren Robert Zimmermann und Theodor Gomperz von der Wiener Universität, wurde Masaryk von einer ganzen Reihe anderer deutscher und österreichischer Denker stark beeinflusst.

Während seiner Tätigkeit als Privatdozent an der Wiener Universität in Jahren 1879 bis 1882 hat sich seine Beziehung zum Wiener Milieu vertieft. Man könnte sagen, es wirkten hier auf ihn Einflüsse, die seine Persönlichkeit und weltanschauliche Ansichte weiter gestalteten und seine spätere politische Tätigkeit motivierten. Eben hier lag der Ursprung seiner zielbewußten, auf Europa und die

Welt orientierten Politik.

Masaryk als Präsident der Tschechoslowakischen Republik leistete alle seine Kenntnisse, Erfahrungen und Kräfte für den Aufbau des demokratischen tschechoslowakischen Staates in den veränderten Machtverhältnissen in Europa.

In den demokratischen Kreisen der Tschechoslowakei wie im Ausland fand seine Politik schon von Anfang an große Anerkennung. Ein Beweis dafür gab es unter anderem auch im Österreich. Der österreichische Präsident Michael Hainisch beantwortete am 15. Dezember 1921 die Fragen des Korrespondenten vom Neuen Wiener Tagblatt. Im veröffentlichten Interview kann man nachlesen: "Ich kenne das tschechische Volk nicht genau. Aber ich kenne einen aus seiner Mitte, der mir der beste europäische Mensch erscheint: Masaryk."

Auch die Worte eines österreichischen Journalisten, nämlich Willy Schlamm, der seit 1933 in der Tschechoslowakei im Exil lebte, schrieb nach Masaryks Tod über ihn, daß er der Mann gewesen sei, der als Philosoph des realen Humanismus bereits am Ende des 19. Jahrhunderts einen tiefen Einblick in das Weltgeschehen jener Zeit genommen habe. Er habe mit beachtenswerter Klarheit ihre verborgenen Krankheiten und die Ursachen von Gesellschaftskrisen diagnostiziert und rechtzeitig von ihren Folgen gewarnt.

Von vielen weiteren Aussagen über Masaryk als ein Staatsmann von europäischer und Weltbedeutung erinnern wir uns wenigstens noch an eine von dem Führer der deutschen Sozialdemokraten in der Tschechoslowakei in den dreißiger Jahren, Wenzel Jaksch. Im Jahre 1937 nach Masaryks Ableben

sagte er im Prager Deutschen Theater, der Verstorbene sei "die Hoffnung aller anständig gesinnten Leute sowohl in dem tschechischen, als auch in dem deutschen Volk" gewesen. Er zeigte allen "einen befreienden Ausgangspunkt aus dem selbstmörderischen Toben des modernen Nationalismus und Rassismus."

Es ist eine historische Tatsache, daß Masaryk an der Spitze lediglich eines kleinen mitteleuropäischen Staates stand, und daß sein Werk in den kritischen dreißiger Jahren, durch sein Alter gipfelte und ein Ende nahm. Nichtsdestoweniger läßt sein Werk, das er als Denker und Politiker hinterlassen hat, und insbesondere als Schöpfer der Demokratie in der multinationalen Tschechoslowakei, die Urteile der österreichischen und deutschen Freunde der Tschechoslo-

wakei auch heute hoffnungsvoll erklingen.

Mit seiner Politik überhaupt und namentlich mit der Nationalitätenpolitik brachte Masaryk als Staatsoberhaupt den Beweis dafür, daß für die krisengeschüttelte Welt, die vom Chauvinismus, Rassismus, Faschismus und Bolschewismus bedroht wurde, ein demokratischer Friedensausweg unter bestimmten Umständen gefunden werden kann. Für das gegenwärtige, von neuen Nationali-

täten- und Rassenkonflikte belastete Europa sowie für die übrige Welt ist dies zweifelsohne ein aktuelles, inspirierendes Vermächtnis.

Am Ende, erlauben Sie mir, zusammen mit Ihnen dem grossen Denker, dem Gründer der ersten selbstständigen Tschechoslowakischen Republik, dem europäischen und Weltstaatsmann Thomas Garrigue Masaryk Ehre zu erweisen.

Danke Ihnen!

Seifert vyšel v USA anglicky

Je to právě 15 let po udělení Nobelovy ceny za českou literaturu, kdy se dostávají rané sbírky jejího nositele v anglické verzi do světa. Mladá překladatelka Dana Loewyová je autorkou Publikace The Early Poetry of Jaroslav Seifert (Raná poezie od Jaroslava Seiferta).

Dana Loewyová je českého původu. Nejprve studovala angličtinu v Německu, pak krátce v Anglii a ve Spojených státech. Na univerzitě v Los Angeles, kde v současné době žije, získala doktorát. Loewyová se Seifertovým dílem zabývá od počátku 90. let a o jeho rané poezii napsala doktorskou disertační práci.

Do knihy jsou zařazeny sbírky Město v slzách (1921), Samá láska (1923), Na vlnách TSF (1925) a Slavík zpívá špatně (1926). Výbor je opatřen předmluvou, která v souvislosti s básnickovým životopisem zahrnuje i jeho umělecký vývoj, tvůrčí vlivy a inspirace i názory kritiků na jeho tvorbu.

Nejedná se o první ani jediný anglický překlad jak Seifertových veršů, tak i české poezie vůbec. Od předchozích překladů (např. E.Oserse) se Loewyová odlišuje snahou co nejvíce vystihnout originál a nechat plně prožít čtenáře básnickovy pocity. Tento nový anglický překlad doplňuje obraz básníka Jaroslava Seiferta z období jeho tvorby dosud anglicky nepublikované. Ukazuje tím specifickou hodnotu Seifertovy rané tvorby v evropském umění 20. let.

(mk)

Chronologie české fotografie

Doposud byla nucena většina zájemců, kteří se přímo nespécializovali na historii fotografie, orientovat se v této oblasti pomocí desítek studií, skript FAMU apod. Jakkoliv to vypadá neuvěřitelně, v češtině nebyla prozatím vydána publikace, která by obsahovala souhrnnou chronologii od nejstarších dob do současnosti. Změna nastala v loňském roce, kdy vydalo nakladatelství Grada Publishing a KANT k 160. výročí existence fotografie obsáhlou publikaci "Fotografie v českých zemích 1839-1999". Autory jsou renomovaní historikové a pedagogové FAMU Vladimír Birgus a Pavel Scheufler. Na 215 stranách knihy je téměř 200 černobílých a barevných snímků a kromě přehledné chronologie je zde uveden i nejucelnější soupis české a zahraniční literatury a časopiseckých článků, které se dotýkají různých vývojových fází fotografie. Rychlou orientaci umožňují rejstříky, ale i Scheuflerův terminologický slovník. Ten zaznamenává základní informace o mnohých historických technikách s jejich přesným zařazením do konkrétního časového úseku jejich používání.

Pavel Scheufler je v této publikaci specializován na vývoj fotografie do roku 1918. Vladimír Birgus na něj navazuje meziválečným obdobím a pokračuje pak až do současnosti. U obou autorů je patrná snaha o co nej-

větší objektivnost bez jakýchkoli preferencí. Jejich pozornost není soustředěna pouze do hlavního města, ale zachycuje situaci i v okolních regionech. Oba autoři znovuobjevují kromě známých osobností i fotografy téměř zapomenuté, všímají si dobově významných událostí, ale zároveň i událostí, jejichž význam byl potvrzen až dalším vývojem.

Celá publikace potvrzuje skutečnost, že kvalitní fotografické knihy lze vydávat i v podmínkách 90. let.

(mk)

Rockové volby i ceny Akademie

Výsledky ankety Volby Rocku, kterou pořádá každoročně časopis Rock & Pop určily jako českou skupinu roku kapelu Lucie. Hned dvě trofeje si odnesla tanečně - elektronické hudební seskupení Ecstasy of St. Theresa, které podle šéfredaktora listu má pro českou hudební scénu devadesátých let stejný význam jako měl v sedmdesátých letech Vladimír

Mišík nebo později skupina Jasná páka. Velmi originální a osobitě album skupiny In Dust 3 se stalo podle čtenářů časopisu albem roku, titul nejlepší skladby získal její singl Neon. V soutěži o opruz (pro neznalé tohoto výrazu - něco velmi špatného a zároveň vlezlého) roku stejně jako loni zvítězila skupina kýčovitých lamačů dívčích srdcí Lunetic. Naopak za objev roku byla označena funky jazzová kapela -123 min, která se prosadila svou deskou Shooba Dooba. Stejný titul udělila skupině i Akademie populární hudby na slavnostním vyhlášení výsledků za rok 1999, které se konalo počátkem března. Členové Akademie za nejlepší zpěvačku loňského roku určili překvapivě Annu K. (získala 58 % hlasů), která porazila Lucii Bílou a Leonu Machálkovou. Zpěvákem roku 1999 se stal Dan Bárta (79 % hlasů), který zvítězil s velkým náskokem před legendárním Karlem Gottem a Danielem Hůlkou. Mezi skupinami se členům Akademie nejvíc líbila ostravská kapela Buty a její album Kapradí se stalo i deskou roku. Byly uděleny i ceny v kategoriích okrajových žánrů. Do haly slávy vstoupila zpěvačká legenda - Waldemar Matuška, který na slavnostním večeru k předání cen živě zazpíval svůj slavný hit Tereza.

(MaFr)

Mladý klavírista Kasík slavil úspěch v USA

Martin Kasík na sebe upozornil v roce 1998, kdy zvítězil v mezinárodní soutěži Pražského jara. V loňském roce získal v konkurenci 500 hráčů ze všech kontinentů první cenu v new yorské klavírní soutěži. Do východní části USA odjel letos Martin Kasík na své první velké turné. Hrál postupně v Bostonu, New Yorku, Calgary a Edmontonu. Plánovaný koncert ve Washingtonu byl zrušen kvůli sněhu. Program jeho amerických vystoupení byl složen ze skladeb Bacha, Schumanna, Rachmaninova, Chopina a Martinů. Kasík má již plány na dva roky dopředu, budou to další tři měsíční americká turné, poté se chystá do Japonska a Singapur.

Všechny velké americké deníky, například The New York Times nebo The Edmonton Sun předpovídají českému hudebníkovi závratnou kariéru a vyjadřují se jen v samých superlativech.

Kasík je absolventem ostravské konzervatoře a nyní studuje již třetím rokem na Akademii múzických umění v Praze.

(mk)

ND chystá Wagnera, Mozarta, Fibicha, Pucciniho a Smetanu

První operní koprodukcí pražského Národního divadla určenou pro zahraničí je Janáčkova Její pastorkyňa, která se bude za účasti českých pěvců čtyřikrát hrát počátkem května v Lisabonu. V Praze se v té době na 19. května bude naopak chystat premiéra Wagnerovy opery Tristan a Isolda. Na 22. červen plánuje divadlo ještě nové nastudování Mozartova Dona Giovanniho, a to s dirigentem Bohumilem Kulínským a režisérkou Janou Kališovou. Dirigent Kulínský s režisérem Josefem Průdkem připraví pro premiéru na 22. září Fibichův a Vrchlického scénický melodram Smrt Hippodamie. V listopadu se objeví na historické scéně v titulní roli nového nastudování Pucciniho Tosky Eva Urbanová. Dirigent Kout s režisérem Pitínským by si měli spolupráci v Národním divadle zopakovat znovu na jaře 2001 při přípravě Smetanova Dalibora. AKS

Pražský Činoherní klub oslaví 35. výročí vzniku

Je tomu právě 35 let, co Smočkovou inscenací Piknik zahájil činnost pražský Činoherní klub. S myšlenkou na jeho založení přišli tehdy vedle režiséra a autora Ladislava Smočka i dramaturg Jaroslav Vostrý a herec a režisér Jan Kačer. Bylo to v době velkého pohybu v českých divadlech - těsně předtím začala působit Grossmanova činohra Na zábradlí a krátce poté založil Otomar Krejča Divadlo Za branou. Jubileum si tato populární pražská scéna připomene "piknikem", v jehož rámci bude uvedeno to nejlepší z legendárního představení dvojice Vodňanský - Skoumal nazvaného S úsměvem idiota. Pak se na jevišti třikrát objeví jedna z nejúspěšnějších her - Smočkovo Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho, která je od roku 1992 opět v repertoáru. Novější historie této scény je spojena především s jeho úlohou v listopadu 1989, kdy právě v jejích prostorách bylo ustaveno Občanské fórum. AKS

Loutkový Don Giovanni bude mít v Praze dvoutisící představení

Loutkový Don Giovanni v podání Národního divadla marionet je nejpěšnější produkcí pražského divadelního festivalu Mozart Open. Tato opera v pojetí klasického loutkového divadla bude mít 1. dubna už dvoutisící představení, a to na jevišti Stavovského divadla. Mozartův Don Giovanni měl pod jeho taktovkou ve Stavovském divadle v říjnu 1787 světovou premiéru.

AKS

Národní divadlo v Hongkongu

Pražské Národní divadlo bylo letos jediným světovým operním souborem, které hostovalo v Hongkongu na tamním festivalu umění. Celého turné, velice organizačně složitého, se s pražským souborem zúčastnilo na 240 lidí. Uzavřeno bylo 25. února Janáčkovou operou Její pastorkyňa.

Nejčtenější hongkongský deník South China Morning Post nadšeně hodnotí výkon orchestru pod vedením Jiřího Bělohlávka i způsob, jakým ztvárnily hlavní role sopranistky Livia Čghová a Eva Urbanová.

Tento desetidenní zájezd byl již třetí zahraniční cestou opery Národního divadla v této sezoně. (mk)

Socha Dvořáka bude u Rudolfiny,

na náměstí až v roce 2003

Socha hudebního skladatele Antonína Dvořáka (1841 až 1904) má být odhalena 12. května ve 14:00 na schodech pražského Rudolfiny před zahájením festivalu Pražské jaro. Na konečné místo do středu náměstí Jana Palacha, kde nyní ústí vzduchotechnika podzemního parkoviště, by se měla přesunout v roce 2003. Model skladatelovy sochy vytvořil v roce 1956 Josef Wagner. Socha byla nedávno odlita v Horní Kalné na Trutnovsku a nyní dokončuje její patinování sochař Jan Wagner ve svém ateliéru v Hořicích v Podkrkonoší. AKS

Držitelé Českých lvů za rok 1999

Členové české filmové a televizní akademie vybírali již posedmé nejlepší české filmy, tentokrát celkem ze 17 českých a koprodukčních filmů, které byly uvedeny do kin v loňském roce. Nejúspěšnějším snímkem se stal film režiséra Saši Gedeona Návrat idiota a to hned v pěti kategoriích - nejlepší film, režie, scénář, hudba a nejlepší herecký výkon ve vedlejší roli (Anna Geislerová). Film od svého uvedení získal několik cen na zahraničních festivalech a také výroční cenu Kristián za rok 1999, udělovanou filmovými kritiky.

NEJLEPŠÍ ŽENSKÝ
HERECKÝ VÝKON
V HLAVNÍ ROLI
Tereza Brodská
(Dvojrole)

NEJLEPŠÍ ŽENSKÝ
HERECKÝ VÝKON
VE VEDLEJŠÍ ROLI
Anna Geislerová
(Návrat idiota)

NEJLEPŠÍ MUŽSKÝ
HERECKÝ VÝKON
V HLAVNÍ ROLI
Jiří Kodet
(Pelišky)

NEJLEPŠÍ MUŽSKÝ
HERECKÝ VÝKON
VE VEDLEJŠÍ ROLI
Jiří Bartoška
(Všichni moji blízcí)

Snímek Pelišky režiséra Jana Hřebejka získal lva jako divácky nejnavštěvovanější český film roku 1999. Českého lva za hlavní roli v tomto filmu získal Jiří Kodet.

Další český film Kuře melancholik byl oceněn za kameru a za výtvarný počín.

V kategorii nejlepší ženský herecký výkon zvítězila Tereza Brodská (film Dvojrole). V kategorii nejlepší mužský herecký výkon ve vedlejší roli Jiří Bartoška (Všichni moji blízcí).

Za dlouholetý umělecký přínos Českému filmu byl oceněn filmový kameraman světové úrovně Miroslav Ondříček. Ten spolupracoval mimo jiné s režiséry Milošem Formanem (Amadeus, Vlasy), Ivanem Passerem, Jiřím Krejčíkem a britským režisérem Lindsayem Andersonem. Za kameru k filmu Amadeus byl nominován na Oscara. (mk)

Bratislavské divadlo tanca vystúpilo v New Yorku

V marci malo svoju premiéru v New Yorku prvé profesionálne divadlo moderného tanca na Slovensku. Bratislavské divadlo tanca (BDT) v divadle Danny Kaye Playhouse uviedlo svoj program 3ex zložený z diel dvoch amerických choreografov Daniela Ezralowa a Billa Younga.

Newyorskej premiére však predchádzali neočakávané peripetie s udeľením víz, ktoré sa členom súboru napriek priazni slovenského veľvyslanectva v USA nepodarilo získať. Plánované predstavenie s kompletným obsadením sa však napokon predsa len konalo - šéf Imigračného úradu USA pre východné pobrežie udelil doslova o päť minút dvanásť divadlu výnimku. Vytrvalosť všetkých zainteresovaných sa vyplatila - o predstavení BDT vyšla kladná kritika v denníku The New York Times, začínajúca slovami: "Rok je mladý, ale je málo pravdepodobné, že New York uvidí veľa tanečných divadiel, ktoré sú také šarmantné a štýlové ako Bratislavské divadlo tanca..." a končiaca naozaj povzbudivo: "V celku celý program naznačoval, že títo tanečníci zvládnu takmer všetko. Nech sa čoskoro vrátia na viac predstavení."

FL

Další úspěch Mináčovho filmu

Úspěch Mináčovho filmu *Všetci moji blízcí* na festivale v Palm Springs v januári, kde v konkurencii 180 najlepších neanglicky hovoriacich filmov vlnajšej produkcie obsadil druhé miesto, sa potvrdil aj pri ďalšom uvedení tohto filmu na americkom kontinente. Na festivale v Sedone v štáte Arizona získal v silnej konkurencii prvé miesto. *FL*

Spevák Richard Müller je podozrivý zo šírenia toxikománie v televízii

Na Slovensku sa hovorí o škandále, ktorý vyvolal spevák Richard Müller svojím priznaním sa k užívaniu drog. Nie je síce prvý, kto tak urobil, ale na rozdiel od kolegov, ktorí sa priznali až potom, čo s drogami prestali, aj to so vztýčeným varovným prstom, Müller drogy stále berie, ich konzumáciu považuje za súkromnú vec každého človeka a kritizuje legislatívu za postihovanie fajčenia "trávy" (marihuany).

Polícia súčasne preveruje aj prípadnú trestnoprávnu zodpovednosť pracovníkov médií, ktoré spevákov vyjadrenie zverejnili. V prípade dokázania šírenia toxikománie hrozí spevákov Müllerovi a ďalším podozrivým trest odňatia slobody jeden až päť rokov. Podľa názoru šéfa vyšetrovateľov nezáleží na tom, že spevák sa dištancuje od užívania tvrdých drog. Trestný zákon, ktorý je v súlade s dohovorom OSN o omamných látkach, totiž nerozlišuje medzi tvrdou a mäkkou drogou.

Podľa analýzy odborníkov je trestne stíhateľné pravdepodobne toto Müllerovo vyjadrenie: "To je na každého rozhodnutie a vnútornom presvedčení a ja si osobne myslím, že pokiaľ sa tým neubližuje druhým, tak my si máme právo ubližovať... Pokiaľ niekto konštatuje, že drogy sú apriori zlá vec, tak podľa mňa ich nikdy nevyskúšal... Ja som začal s marihuanou pred šiestimi rokmi. Opakujem znova, stojím si za tým všetkým, všetky excesy s inými drogami boli vo sfére experimentu, ktorému sa nemienim vyhýbať ani do budúcnosti..."

Čo sa týka užívania ďalších drog, je to v tej istej sfére, v akej to bolo doteraz, to znamená to, čo som mal chuť robiť predtým, tak robím i teraz a budem robiť ďalej..."

Čo dodať? Toto sa proste nerobí...

FL

Jan Svěrák začne natáčať nový film

Film z prostredia českých letců za druhé světové války v Anglii nazvaný *Tmavomodrý svět* začne režisér Jan Svěrák natáčať koncom března 2000 v česko - německé koprodukcii. "Je to bomba," neskrývá tvůrce oscarového Kolji radost z velké finanční podpory, kterou mu udělil evropský fond Eurimages. Jde o částku 609.000 eur (asi 21,6 miliónu korun). Scénář k *Tmavomodrému světu* napsal Zdeněk Svěrák. "Je to lidský příběh odehrávající se na pozadí historických událostí," prozradil režisér o připravovaném projektu, který tímto laděním přirovnal ke *Koljovi*. Premiéra se má uskutečnit v květnu 2001. *AKS*

Výstava v Mánesu

PRAHA 23. února (ČTK) - Retrospektivní výstavu svých prací nazvanou "Poutnice" otevřel v pražském Mánesu malíř Petr Pavlík. Výtvarník, který za normalizace spoluorganizoval na režimu nezávislé akce a patřil k Volnému sdružení 12/15 Pozdě ale přece!, se před sedmi lety rozhodl nepokračovat v malování a věnovat se dál pouze kritické činnosti. V Mánesu tak milovníci současného umění uvidí plátna datovaná do roku 1993. Výstava maleb, kreseb a objektů dlouholetého člena Spolku výtvarných umělců Mánes bude trvat do 19. března. *AKS*

AKS

Formanův Muž na měsíci získal Stříbrného medvěda

Příjemným překvapením filmového festivalu Berlinale byl nový Formanův film *Muž na měsíci*. Za režii tohoto filmu získal Miloš Forman Stříbrného medvěda.

Muž na Měsíci se tak tradičně zařadil k dalším Formanovým úspěšným a kvalitním filmům, které se mu v průběhu let podařilo natočit. *(mk)*

Josef Suk asi skončí

Slavný český houslista Josef Suk, vnuk skladatele Josefa Suka a pravnuk Antonína Dvořák, oznámil, že hodlá letos nebo příští rok skončit se svou úspěchy posetou kariérou, aby se mohl víc věnovat životu. Umělec, letos slavící jedenasedmdesáté narozeniny, však hodlá pokračovat ve svých dalších aktivitách v hudebním světě - J. Suk je uměleckým šéfem Sukova komorního orchestru a zároveň je členem výboru Pražského jara. *(MaFr)*

Hrad Karlštejn otevřen

Turistům a zájemcům o českou minulost se dnes po třech měsících údržby znovu otevře hrad Karlštejn, nejnavštěvovanější památka Středočeského kraje. Návštěvníci si mohou za nezměněné vstupné prohlédnout klasický návštěvnický okruh, tedy interiéry Císařského paláce a Mariánské věže. Hrad byl uzavřen 22. listopadu z důvodu posezónní údržby. Ke klasické okruhu se 1. července připojí druhý prohlídkový okruh, zahrnující unikátní kapli svatého Kříže a kostel Panny Marie. *AKS*

Ploskovický zámek vyhláší soutěž pro děti o nejhezčí keramiku

Pro všechny zručné keramiky mladší 15 let vyhláší státní zámek Ploskovice na Litoměřicku soutěž o nejhezčí keramický výrobek. Vítězové soutěže budou vyhlášeni u příležitosti druhého ročníku Keramických trhů v areálu zámeckého parku 24. června.

Zájemci o účast v tomto uměleckém klání musejí doručit své keramické dílko do 30. dubna buď přímo na zámek Ploskovice, nebo také na sousední státní zámek Libochovice, popřípadě do Městského informačního střediska v Litoměřicích nebo v Roudnici nad Labem. Soutěžní keramické exponáty budou vystaveny od 10. května do 24. června ve vestibulu ploskovického zámku. Zde je posoudí porota profesionálních keramiků i porota složená z návštěvníků zámku.

Ploskovický zámek byl postaven v letech 1720 až 1730 podle návrhu architekta Kiliána Ignáce Dientzenhofera. V roce 1849 se stal letním sídlem odstoupivšího rakouského císaře Ferdinanda I. Habsburského. V letech 1918 až 1938 sloužil jako letní sídlo československého ministra zahraničí. Od konce šedesátých let je přístupný veřejnosti. Ročně zámek navštíví přes 21.000 milovníků historie a kulturních pořadů.

AKS

Švejk v podání Pavla Landovského

Herec Pavel Landovský četl v rodném domku Gustava Mahlera v Kalištích u Humpolce úryvky z Haškova románu *Osudy dobrého vojáka Švejka*. Tato akce se symbolicky konala v blízkosti Lipnice, kde Hašek na počátku dvacátých let román psal a kde v roce 1923 zemřel.

Pořadatelem projektu byla společnost ARCODIVA/ULTRAPHON. S ní již vloni připravil Pavel Landovský zvukovou nahrávku známého románu *Černí baroni* od Miloslava Švandrlíka.

(mk)

Expozice Zrození metropole v Obecním domě

Mezinárodní tým odborníků na architekturu a urbanistiku zemí bývalé rakousko-uherské monarchie připravil rozsáhlou expozici pod názvem *Zrození metropole*, která se představila v průběhu února v Obecním domě v Praze.

Snaha autorů vedla k zachycení vývoje ve všech zemích Rakousko-Uherska. Inspirojícím momentem bylo dílo Otty Wagnera,

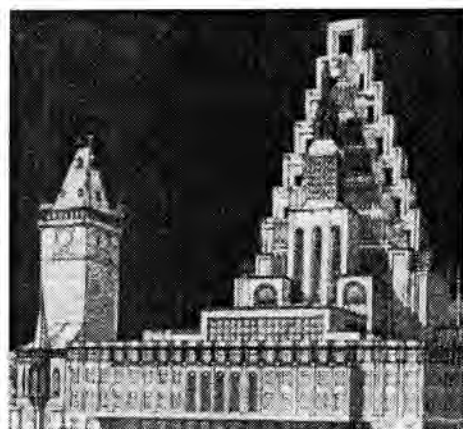
kteřý byl jedinečnou osobností evropské architektonické scény na přelomu století. Wagner rovněž výrazně ovlivnil klima v českých zemích, mezi jeho žáky nebo spolupracovníky patřili Josef Hoffmann, Josef Maria Olbrich, bratři Gessnerové, Jan Kotěra a o generaci mladší Pavel Janák, Bohumil Hubschmann, Antonín Engel, František Roith a konečně Jože Plečnik, v Praze působící Slovinci.

Expozice *Zrození metropole* byla jedinečnou přehlídkou způsobu práce a myšlení řady osobností středoevropské architektury.

Na koncepci výstavy se podíleli: Eva Blauová, Dieter Bogner, Monika Platzerová a jejími zahraničními pořadateli byli Spolkové ministerstvo pro vzdělání a kulturu, Vídeň, The Canadian Centre for Architecture, Montreal, The Getty Institute, Los Angeles a Kunstforum Wien.

Výstavu doprovodil anglický a německý katalog a česká brožura s několika podstatnými texty.

(mk)

Fotografie z Indie na Zbraslavi

Výběr 50 snímků z indického cyklu fotografa Milana Pitlacha vystavuje ve dvou patrech ambitu zámku Zbraslav Sbirka mimoevropského umění Národní galerie v Praze. Fotografie, které si návštěvníci zámku budou moci prohlédnout do 14. května, pořídil Pitlach během tří pobytů v Indii v letech 1983, 1984 a 1994. Letos sedmapadesátiletý Pitlach byl exilovým fotografem. Známý jsou například jeho fotografie z Anglie, Skotska, Ruska, Polska, Německa, Ameriky a Japonska. Tento původní profesí architekt publikoval také fotografie z divadel, hudebních festivalů a každodenního života.

AKS

Premiéra nejstarší dochované opery na obzoru

V letošním 42. ročníku mezinárodního operního festivalu Smetanova Litomyšl (koná se od 15. do 25. června) se představí návštěvníkům samí špičkoví interpreti a zajímavá skladba programu, která je ve znamení velkého výročí opery. Právě v tomto roce uplyne 400 let od provedení nejstarší dochované opery - *Euridice* od Jacopa Periho. Toto raně barokní dílo nastudoval dirigent a režisér Vojtěch Spurný.

V dalších představeních budou posluchači provedeni vývojem operního žánru až do 20. století. Českou premiéru bude mít oratorium anglického skladatele Michaela Tippeta *Dítě naší doby*.

(mk)

Nové CD Dagmar Peckové

Mezzosopranistka Dagmar Pecková po čtyřleté přestávce připravila novou nahrávku u firmy Supraphon, s písněmi Richarda Wagnera, Aralda Schonberga, Alexandra Zemlinského a Johanna Brahmsa. Na snímku se podílela Pražská komorní filharmonie s dirigentem Jiřím Bělohávkem a mužská část Pražského filharmonického sboru.

Výběr skladeb na CD byl dán dobou a prostředím jejich vzniku - Německo na přelomu 19. a 20. století. Právě období pozního romantismu, jehož repertoár je Peckové vlastní ji řadí na úroveň nejlepších světových zpěvaček. Vzhledem k tomu, že Dagmar Pecková žila dlouho v Německu, je

podle jejích vlastních slov němčina její druhý rodný jazyk.

V hudebním měsíčníku Harmonie bylo v jeho únorovém čísle zařazeno CD Dagmar Peckové mezi nejlepší nové snímky. (mk)

Mach a Šebestová na Tchaj-wanu

885 vystavovatelů ze 45 zemí celého světa se letos zúčastnilo Mezinárodního knižního veletrhu v Tchaj-peji. České knihy byly vystaveny ve společné expozici s maďarskou a polskou knižní kolekcí.

Veletrh navštívilo denně 100 000 návštěvníků, kteří se zajímali především o knihy pro děti, knihy o umění, turistické publikace, pohlednice, kalendáře a výukové programy angličtiny.

Pražské nakladatelství Albatros zde mělo velký úspěch s anglickými překlady knih o Krtkovi (The Moll) a Machovi a Šebestové (Max and Sally). Obdiv sklídila i monografie věnovaná dílu Adolfa Borna. (mk)

Janáčkův máj

Jubilejní 25. ročník mezinárodního hudebního festivalu Janáčkův máj letos posluchačům nabídne osmnáct koncertů a jednu operu. Na vystoupeních v Ostravě a opavské katedrále se od 26. května do 15. června představí přední sólisté a soubory z ČR a hosté z 12 zemí. Při zahájení hudební přehlídky v Domě kultury Vítkovic vystoupí Královská filharmonie Liverpool, která zahraje díla Leoše Janáčka, Edwarda Elgara a Bohuslava Martinů. Hlavním pilířem festivalu bude koncert Janáčkovy filharmonie v katedrále Božského spasitele v Ostravě, která zahraje Glagolskou mši. Záštitu nad tímto koncertem převzal ostravsko-opavský biskup František Lobkowicz. AKS

Historické podoby Vyšehradu

V minulých dnech byla otevřena výstava v galerii Vyšehrad v Praze. Dějiny pražského Vyšehradu, podle Kosmovy Kroniky české sídla legendární kněžny Libuše, představuje výstava, která se stala součástí projektu Praha - Evropské město kultury 2000.

Expozice ukazuje historii památného Vyšehradu od prehistorického období až do 20. století.

Výstava bude otevřena do konce května 2000. (mk)

Vzpomínka na Bohumila Hrabala

Ve Vlastivědném muzeu v Nymburku proběhla v nedávných dnech výstava obrazů a grafik Jiřího Anderleho, která se snažila zachytit především jeho vztah ke spisovateli Bohumilu Hrabalovi.

Výtvarník Jiří Anderle se pohyboval v blízkosti známého spisovatele více než 20 let a svoje dojmy a zážitky ze společných setkání vyjádřil i výtvarně. Celá expozice byla ještě doplněna výběrem z korespondence Bohumila Hrabala, který v Nymburku prožil své dětství i mládí. Muzeum chtělo touto výstavou připomenout spisovatelovy nedožitě 86. narozeniny.

Kolekce zároveň představila i další Anderleho práce, které s hlavní tematikou nesouvisely. (mk)

Oslavy v Plzni ohroženy

Zpěvák Jan Vyčítal, který je pravidelným hostem oslav výročí osvobození Plzně americkou armádou se letos odmítl oficiálního programu zúčastnit (jedná se o oslavu kulatého 55. výročí). Důvodem bylo to, že letošní oslavy měl moderovat známý zpěvák a autor legendární písně proti Rádiu Svobodná Evropa Josef Laufer. Ten proslul v polovině 70. let svým songem "Dopis Svobodné Evropě", v němž oslavoval osobu kapitána StB Pavla Minaříka a kritizoval "jidášské žvásty" známé vysíláčky.

Minaříkova kauza nebyla do dneších dnů dořešena (Pavel Minařík v roce 1968 fingovaně emigroval a pak 7 let pracoval v Rádiu Svobodná Evropa a připravoval zde pumový útok).

Na základě Vyčítalovy výtky byl pořadatel oslav Josef Laufer z postu moderátora odvolán a nahradil ho Martin Dejdar. Přes toto opatření není Vyčítalova účast jasná. Sám Vyčítal tvrdí, že ho o změně nikdo neinformoval a plánuje, že v rámci "svých" oslav vystoupí v Plzni jeden den, zřejmě 4. května. Jeho vlastní akce bude jiná a bude probíhat jinde. Oslavy pak vyvrcholí v Praze 7. května. (mk)

Nový autorský zákon

Autorská práva na umělecká či vědecká díla budou v České republice platit 70 let. Doposud ochrana platila jen 50 let. To je zřejmě nejdůležitější změna, kterou přinesl nový autorský zákon. Ten také zaručí, že autorská práva budou nezcizitelná, nepřevoditelná a autor se jich nebude moci zbavit. Zákon předložil ministr kultury Pavel Dostál a Poslanecká sněmovna ho schválila většinou hlasů.

Další doba ochrany práv autorů zvedne u některých klasiků cenu jejich děl. Například spisy Karla Čapka, Karla Poláčka, Eduarda Basse nebo Vladimíra Vančury podle starého zákona ochráně už nepodléhaly. Nyní bude třeba znovu žádat dědice o svolení a vznikne povinnost platit jim autorské honoráře z prodaných výtisků (v České republice se pohybují ve výši sedm až osm procent z utržené ceny). To se zcela logicky promítne do maloobchodní ceny knih.

Další výrazná změna, kterou zákon přináší, je ta, že se nikdo nebude moci vzdát svých autorských práv. Tím budou zrušeny podmínky televize, která tak ztratí možnost v dabingu "vzít" herci právo na jeho hlas.

Další povinnost vyplývající z nového zákona se bude týkat majitelů kopírovacích přístrojů, které slouží veřejnosti. Ti budou nuceni odvádět roční příspěvky správcům autorských práv.

Tím se také zdraží služby v kopírovacích centrech. Proti této části zákona protestovaly i knihovny, jejichž zástupci tvrdili, že jim tímto bude znemožněna činnost. To bylo nakonec vyřešeno dodatkem v tom smyslu, že pokud si knihovny budou pořizovat kopie pro vlastní potřebu, nemusejí za ně platit.

I v případě audio- nebo videokazet dojde ke zdražení, protože tyto jsou totiž také kopií a podléhají poplatkům podle autorského práva.

Zákon by měl být platný od letošního prosince, po schválení Senátem a podpisu prezidenta republiky.

(mk)

Režisér Otava chce uvést na Vyšehradě Libuši

Smetanovu operu Libuše s Evou Urbanovou v titulní roli chtějí uvést čeští umělci pod širým nebem v Praze na Vyšehradě. Pro premiéru plánovanou na 8. července se počítá s několika stovkami až dvěma tisíci diváků, putujících s interprety během jednotlivých dějství po tamních prostranstvích. Repríza se má uskutečnit o den později a má vzniknout i televizní záznam. Představení se má uskutečnit pod logem Praha - Evropské město kultury roku 2000, stejnojmenná společnost ovšem finance na tuto akci neposkytla. Projekt "open-air" ztvárnění šesti českých oper na historicky významných místech hlavního města by měl podle Otavových představ pokračovat v roce 2001 Dvořákovou Rusalkou na Střeleckém ostrově a v dalších letech Smetanovým Daliborem na Pražském hradě, Dvořákovým Jakobínem na Ovocném trhu, Smetanovou Prodanou nevěstou na Staroměstském náměstí a v roce 2005 Fibichovou Šárkou v parku Šárka nebo v Královské oboře.

ctk

Knih o Halasovi

V nedávných dnech vydalo brněnské nakladatelství Atlantis monografii Ludvíka Kundery s názvem František Halas.

Od roku 1947 začal Ludvík Kundera shromažďovat materiál o ještě žijícím a nesnadném básníkovi Františku Halasovi. Měl se stát tématem jeho doktorské práce. Začal se tehdy s Halasem scházet nejen u vína, ale především nad stohy starých papírů - rukopisů všeho druhu a textu různých projevů. To vše se stalo později základem sebraných spisů. Při společných schůzkách tak jejich práce pokročila až do roku 1934. To se ale již psal rok 1949 a František Halas zemřel. V té době začalo všeobecné hanění Halase a přijetí prohalasovské práce se zdálo zcela nereálné. Ludvík Kundera pokračoval ve svém bádání soukromě, především ve faktografické oblasti. První stať o Halasovi mu vyšla v roce 1953, což považoval za velký úspěch. V té době již zmínky o Halasovi pozvolna pronikaly do novin. Ve druhé polovině padesátých let se začaly ozývat pamětníci s různými vzpomínkami a dosud neznámými dopisy. Roku 1959 vyšel první polský výbor a následovalo jich ještě pět. V Německu postupně vydali tři výbory. Poslední Halasova sbírka vyšla v Brně v roce 1957 a její prosazení bylo velice složité.

Teprve šedesátá léta zaznamenala průlom a halasovská literatura se začala objevovat na trhu. V letech 1968, 1969 a 1971 vyšly po velkém výboru Hlad ještě tři svazky z pětidílných spisů, k nimž psal Ludvík Kundera obsáhlé úvody. Ty se právě staly jádrem jeho monografie o Halasovi.

V současné době se snad můžeme těšit na tak dlouho očekávané vydání Halasovy korespondence. Na rukopisu, který obsahuje asi sto stran, pracoval Ludvík Kundera spolu s Halasovým synem Janem Halasem. Je připraven v nakladatelství Torst a termín vydání nebyl dosud určen.

(mk)

Prodej Škody Auto roste, prodá stát svůj podíl?

Nejprodávanějším modelem mladoboleslavské Škody Auto zůstává model Felicie, i když velmi dobře se prodává nová Fabie. Zřetelně stoupl prodej automobilů řady Octavie, o které je zájem především v západní Evropě. Výsledky za první dva měsíce letošního roku ukazují oživení domácí poptávky o 30 procent a výrazný růst zájmu v západní Evropě, kde se prodej zvýšil o 22 procent. Méně úspěšné byly škodovky v Polsku, kde našlo v období mezi lednem a únorem 2000 své kupce o šestnáct procent méně vozů škoda než v loňském roce a pokles prodeje byl také zaznamenán na Slovensku. Naopak se stále zvětšuje zájem o škodovky v Maďarsku, Chorvatsku a Slovinsku. Pokud však stále poroste cena ropy, hrozí nebezpečí, že se zákazníci začnou shánět po modelech více dbajících na spotřebu. Přesto se však zdá výhled na letošek optimistický. Především by se měla plně rozvinout výroba Škody Fabie - mladoboleslavská automobilka počítá se 140 000 kusy tohoto modelu, který má perspektivně nahradit velmi oblíbené felicie. Česká vláda, která ztratila koncem roku 1999 blokační minoritu ve škodovce, v lednu jednala o prvním návrhu na odprodej zbývajících třiceti procent akcií Škody Auto. Společnost Volkswagen, majoritní vlastník mladoboleslavské škodovky, nabídla za balík akcií v majetku ČR osm miliard korun, při jednání kabinetu padala čísla kolem dvanácti miliard. Někteří odborníci se dokonce domnívají, že za podnik, který výrazně vylepšuje obchodní bilanci státu, je i dvanáct miliard neúměrně málo. Ministr průmyslu Grégr nechce celou záležitost uspěchat a dokonce navrhuje znovu promyslet celou otázku a zvážit, zda by nebylo výhodnější akcie ponechat ve vlastnictví státu a vybírat dividendy. Ministerstvo financí ovšem upozorňuje, že společnost Škoda Auto dividendy nevyplácí, protože všechny zisky investuje a podobným způsobem hodlá postupovat i v následujících letech.

(MaFr)

Problémy s deregulací

Pouze necelých třicet procent obyvatel ČR považuje podle agentury Sofres - Factum nové deregulace cen bydlení, energií a služeb spojených s bydlením za nevyhnutelné a pouze pro třetinu jsou osobně únosné. Vzniklou situaci chce většina respondentů řešit úsporami v domácnosti, zhruba třetina uvažuje o možnosti najít si nějaký dodatečný příjem a jen málokterí počítají s pronajmutím části bytu nebo jeho výměně za levnější bydlení. Situace v bydlení zůstává jedním z nejvýznamnějších sociálních problémů v České republice. Pravicové strany věří, že naprostá deregulace cen nájemného a energií uvolní množství neúčelně obývaných nepřiměřeně velkých bytů, do kterých se budou moci nastěhovat masy mladých, kteří se musí tísnit v nevyhovujících prostorech, představitelé levé části politického spektra tuto vizi zpochybňují poukazem na faktický nedostatek obytných ploch a na nebezpečí příliš prudkých sociálních ořesů v období těsně po deregulacích. Navíc argumentují i skutečností, že byty v novostavbách zůstávají poměrně dlouho neobsazené, protože na jejich koupi nemají mladé rodiny dostatek prostředků.

(MaFr)

Rakouská konkurence na český trh

Druhý nejstarší peněžní ústav v Rakousku - Oberbank vstoupil na český trh s cennými papíry otevřených fondů. Kromě podílových listů osmi vlastních fondů nabízí Oberbank českým zájemcům podíly dalších 14 fondů bankovní skupiny 3Banken Gruppe, které je Oberbank členem. Podíly většinou konzervativně vedených fondů, které rakouská společnost nabízí s počátečními výhodami pro české zákazníky mají poskytnout kromě zisků i pocit solidní jistoty.

(MaFr)

Omezení prodeje léků v ČR

České země jsou smutně proslulé ve světě jako země, ze které se začala šířit nebezpečná droga pervitin, bohužel velmi úspěšný vývozní artikl i do zemí Evropské unie. Právě k výrobě nebezpečného bílého prášku sloužil pseudoefedrin, látka obsažená v některých lécích proti chřipce a nachlazení. Česká vláda proto navrhla poslanecké sněmovně v rámci novelizace zákona o omamných a psychotropních látkách zakázat volný prodej oblíbených protichřipkových léků, jako je Modafen a Nurofen Stopgrip. Poslanci sice tuto úpravu zákona nepřijali, ale přesto určitým způsobem prodej inkriminovaných léků upraven bude - Státní zdravotní ústav rozeslal všem lékárnám instrukci, podle které by se mělo prodávat jednomu zákazníkovi pouze jedno malé balení výše zmíněných léčiv. Někteří lékárníci se domnívají, že podobné opatření nebude zrovna účinné, že omezení bude mít pouze formální platnost. Přesto lze každou překážku, postavenou do cesty výrobcům nebezpečného pervitinu jen přivítat.

(MaFr)

Masaryk v Bratislave

Vyhlášení Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy k 150. výročiu narodenia T. G. Masaryka bolo jednomyselne schválené. Bratislavskí poslanci chcú prejaviť úctu T. G. Masarykovi pomenovaním ulice, námestia, nábrežia či parku, a preto vyzývajú občanov, aby doručili na magistrát svoje návrhy na pomenovanie novej či premenovanie existujúcej ulice po jednej z najvýznamnejších postáv novodobých slovenských dejín. Podľa radných patrí Masaryk medzi osobnosti, ktoré založením ČSR pomohli Slovákom potvrdiť si národnú identitu a dotvorili sa na moderný politický národ.

FL

Průměrné platy rostou, ale

V roce 1999 dosáhla průměrná mzda v ČR výše 12 658 korun, což představuje proti předešlému roku nárůst o zhruba tisíc korun. Ovšem platy nad průměrem má pouze asi třetina zaměstnanců, 20 000 korun a více vydělává pouhých deset procent českých zaměstnanců. Na loňském růstu se mimo jiné podílelo i sedmnáctiprocentní zvýšení platů státních zaměstnanců, kteří ovšem pro rok 2000 musí počítat se zmrazením výše svých mezd. A komu rostou příjmy nejvíce? No samozřejmě manažerům soukromých firem, jejichž platy dosahují výše kolem 150 tisíc korun. Podobný vývoj se očekává i pro letošek, takže v krátkosti by se celá situace dala shrnout do krátké jasné věty - chudí (učitelé, zdravotní sestry, sociální pracovníci, mladí vědci) budou ještě více chudnout, bohatí budou ještě více bohatnout. Patrně se nezmění ani nepříznivé srovnání mužských a ženských platů - žena ve stejném postavení bude patrně i v roce 2000 vydělávat o čtvrtinu méně než muž. Přes všechny tyto rozpory zůstává sociální situace v Čechách stabilizovaná a po nastartování procesu hospodářského oživení opadla přinejmenším částečně i všeobecná "blbá" nálada. V případě hospodářských obtíží a většího růstu životních nákladů je ovšem potřeba počítat s nahromaděnými pocity frustrace, křivd a bezmocnosti. (MaFr)

Pražský Savoy mezi elitu

Pražský hotel Savoy, který prošel v minulých letech úplnou rekonstrukcí byl zařazen do prestižního světového řetězce "The Leading Small Hotels of the World". Hotel umístěný poblíž Pražského hradu se tak dostal do společnosti takových hotelových legend jako vídeňský Sacher, pařížský Ritz, Adlon v Berlíně nebo Waldorf Towers v New Yorku. Až budoucnost ovšem ukáže, zda se pražský hotel, který se před lety vyznačoval především příjemnou zahrádkou, postaví svou pověstí na roveň těmto slavným hotelům. (MaFr)

Nezaměstnanost mírně poklesla, trvají však problémy stavebnictví

V únoru poklesla nezaměstnanost v České republice o desetinu procenta na úroveň 9,7 procenta lidí bez práce. Pozitivní vývoj byl zapříčiněn především pozorovatelným oživením české ekonomiky a přílivem zahraničních investic do země a s tím spojené vytváření nových pracovních míst. Jako určitý brzdicí faktor naopak působí stále problematická situace velkých průmyslových podniků, které v současnosti procházejí stádiem restrukturalizace. Tradičně vede v procentu nezaměstnaných severočeský okres Most (20,7 %), nejméně lidí bez práce je v Praze a jejím nejbližším okolí (do 4 %). Analytici pro letošek počítají s poměrně poklidným průběhem pracovního trhu bez velkých výkyvů. Na konci by se měla míra nezaměstnanosti pohybovat kolem jedenácti procent. Příliš dramatický nebyl v únoru ani vývoj spotřebitelských cen, které vzrostly ve srovnání s lednem o 0,2 procenta, ve srovnání s únozem roku 1999 pak o 3,7 procenta. Na růstu se podílely zejména zvýšené ceny ropy a v menší míře i zahraničních rekreací. Naopak silná konkurence na trhu vyvolala zlevnění oděvů a obuvi. Většina expertů i nadále počítá s mírným růstem inflace, která by za rok 2000 měla dosáhnout zhruba pěti procent. Potěšující čísla ukazuje vývoj maloobchodních tržeb, které v období mezi listopadem 1999 a lednem 2000 vzrostly v meziročním srovnání měsíčně v průměru o víc než o 6 procent. V lednu stouply zejména tržby za prodej a opravy motorových vozidel, kde působilo výrazné zdražení pohonných hmot. I doprava vykázala větší zisky a po mnoha měsících se začalo lépe dařit i pohostinským a ubytovacím podnikům. Naopak stagnoval prodej textilu, oděvů, obuvi, farmaceutického, drogistického a kosmetického zboží. Přes tyto dílčí problémy však právě tržby ukazují, že se českému hospodářství začíná po mnoha měsících krize volněji dýchat.

Ani celkové hospodářské oživení a příznivé investiční klima v zemi však zatím nedokázalo zajistit růst stavební výroby. V lednu vykázalo stavebnictví meziroční pokles o 6,7 procenta. Negativní roli zde sehrála nejen chřipková epidemie, která snížila výkonnost, ale také odložení některých plateb za státní zakázky zaviněné rozpočtovým provizoriem. Zároveň se meziročně snížil počet zaměstnanců ve stavebnictví a poklesla o více než pět procent i jejich reálná mzda. Přestože výhled v oboru vytvářený na základě vydaných stavebních povolení vypadá optimisticky, mnozí analytici jsou ve svých předpovědích velmi opatrní. Výraznější obrát k lepšímu by měly přinést až přímé zahraniční investice. Zároveň upozorňují odborníci, že v dalších měsících bude výsledky stavebnictví do určité míry zkreslovat nízká srovnávací hodnota - rok 1998 byl totiž pro stavbaře rokem těžké krize. (MaFr)

Pokles zisků ČEZ

Za špatný pro elektrárenskou společnost ČEZ lze označit rok 1999. Její čistý zisk oproti předchozímu roku poklesl o 64,5 procenta na 2 miliardy 259 milionů korun. Představitelé firmy vysvětlují dramatický úpadek zisku oslabením kursu koruny, zastavením elektrárny Tušimice I a především poklesem domácí poptávky po elektřině. Propad mohl být původně ještě větší, ale společnost vzniklé ztráty alespoň částečně kompenzovala zvýšením exportu elektřiny, i když při prodeji do zahraničí dosahuje ČEZ nižší míru zisku. I přes očekávaný další mírný pokles poptávky po elektřině v České republice hledí vedení firmy do budoucnosti optimisticky. V roce 2000 hodlají minimálně udržet svůj podíl na domácím trhu a o třetinu zvýšit vývoz elektřiny do zahraničí. Zisk by měl dosáhnout asi pěti miliard korun. Ani po tomto zlepšení však nedosáhne výdělek ČEZ úrovně roku 1998, kdy si přišla na více než šest miliard. (MaFr)

Židovský majetek by se měl vrátit svým původním majitelům

Stát se rozhodl téměř po šedesáti letech vrátit majetek, který byl českým Židům zabaven v době nacistické okupace. Pokud poslanci i senátoři tento vládní záměr schválí, umožní návrat veškerého movitého i nemovitého židovského majetku, který až dosud držel stát, do rukou židovských obcí. Zároveň by nová úprava umožnila restituovat arizovanou zemědělskou půdu. O zemědělský majetek by mohli požádat lidé, kteří o něj přišli za nacistické okupace a po válce žádali o vrácení podle Benešova dekretu, ale restituce se do únorového převratu v roce 1948 neuskutečnila. Nový zákon by prolomil platné restituční zákony z počátku devadesátých let, které předpokládaly vrácení majetku zabaveného až po roce 1948. "Tato vláda je rozhodnuta tento uloupený židovský majetek vrátit do původních rukou," řekl místopředseda vlády Pavel Rychetský. Ani on však zatím netuší, s jak velkým majetkem se stát bude muset rozloučit. "Sestavit seznam s ohledem na velmi nepořádně vedenou evidenci nemovitostí v minulém režimu je zatím obtížné. Vláda premiérů Klause a Tošovského pracovala se seznamem, který měl zhruba dvě stě položek nevydaných nemovitostí. Světová židovská restituční organizace však přišla se seznamem, který jich má tisíc," řekl Rychetský. Předpokládá, že konečný soupis nemovitého majetku by mohl být k dispozici koncem roku. Protože zákon neumožňuje vydat zabavený majetek potomkům českých Židů, kteří nemají české občanství, vláda zřizuje ve spolupráci s Federací židovských obcí nadaci, z níž by se jim vyplácely finanční kompenzace. "Vyčlenili jsme tři sta milionů korun na tuto nadaci. Předpokládáme, že z ní, tak jako jsou oběti nacismu u nás odškodňovány z Fondu budoucnosti, budeme odškodňovat potomky našich židovských občanů, kteří nemají naše státní občanství," dodal Rychetský. *jp*

Zasedání Měnového fondu budou provázet demonstrace

Pozvat do Prahy přes patnáct tisíc finančníků, týden se starat o jejich ochranu, bydlení, program a nezkatit přitom pověst celé země bude dražší, než se původně zdálo. Organizace podzimního zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky, což je pro finančníky událost jako pro sportovce olympiáda, vyjde stát podle nejnovějších propočtů na 850 milionů. "Rozpočet bude překročen zhruba o 250 milionů," uvedl vládní zmocněnec pro organizaci celé akce Zdeněk Hrubý s tím, že jde o první revizi rozpočtu za poslední tři roky. Zvýšení rozpočtu se prý uhradí z peněz sponzorů a z prodeje majetku, například nakoupeného nábytku. Prestižní kongres změní život v celé Praze i jejím okolí. Na ruzyňském letišti bude kvůli zvýšenému provozu zvláštní režim, v případě potřeby bude v metropoli regulována doprava i pohyb občanů, a stejně jako kdysi při spartakiádě, budou mít pražské děti týden prázdniny. Několikanásobně více bude stát zajištění pořádku. Do Prahy se totiž chystá až dvacet tisíc demonstrantů, kteří nesouhlasí s globalizací, volným obchodem a s rolí měnového fondu ve světě. Ten poskytuje finanční pomoc zemím v ekonomických potížích a diktuje jim kritéria, která musí splnit. Demonstranti chtějí udeřit hned zkraje týdne - v úterý 26. září. "Ano, největší demonstraci chystáme na úvod," potvrdil Zdeněk Štefek z Komunistického svazu mládeže. Město chce pro radikály vyčlenit strahovský stadion. "Poskytneme prostor, ale čekáme, že oni s městem uzavřou smlouvu. Náklady na provoz kempu by si totiž měli platit sami," uvedl Hrubý. *jp*

Země se dočkala rozpočtu

Státní rozpočet definitivně prošel. Zemanova vláda tak díky podpoře ODS získala po půl roce vyjednávání, po dvojím předělávání rozpočtu a s tříměsíčním zpožděním volnou ruku k uskutečnění svých letošních plánů. Pro rozpočet podle očekávání hlasovali poslanci ČSSD a ODS, zbytek sněmovny byl proti. Občané podle schváleného rozpočtu mají letos do státní pokladny zaplatit 592 miliard korun. To je pro srovnání zhruba stejně jako roční tržby Coca-Coly. Dalších 35 miliard korun si vláda půjčí, a celkem tak utratí 627 miliard, tedy asi třetinu toho, kolik letos podle odhadů vydělá celá ekonomika. Schválení státního rozpočtu odstartovalo jednání, na jejichž konci zřejmě bude dosud nejrozsáhlejší obměna Zemanova vládního týmu od předloňských voleb. Právě debaty o výměnách ministrů a o dalších podmínkách podpory menšinového kabinetu ČSSD za podpory ODS způsobily, že rozpočet tento rok poslanci odhlasovali až s dvouměsíčním zpožděním, a vláda tak výjimečně dlouho utrácela bez schváleného plánu. Ministr financí Pavel Mertlík včera ujistil, že pro příští rok by se tato situace neměla opakovat a že rozpočet na rok 2001 bude schválen už letos, nejpozději pak v lednu. *jp*

Albrightová nebude kandidovat na prezidenta

Americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová nebude kandidovat na funkci českého prezidenta. "Jsem velice polichocena spekulacemi, že se uvažuje o mé vážné kandidatuře. Já však nejsem kandidátkou a ani nebudu kandidovat na tento vysoký úřad, na který bude, myslím, dostatek kvalifikovaných českých mužů a žen," uvedla Albrightová. To, že se o americké ministryni spekulovalo přinesl jako první americký magazín Time s odvoláním na nejmenované zdroje. Václav Havel údajně řekl Albrightové před rokem a půl, že by jí rád viděl jako svou nástupkyni. *jp*

Mečiar naďalej na čele HZDS

Snem a voľba nových funkcionárov HZDS ukázali, že Vladimír Mečiar je v HZDS stále ešte najpopulárnejším politikom. Stal sa opäť predsedom a vzápätí vymenil všetkých svojich podpredsedov. HZDS sa na sneme zmenilo na stranu ľudového typu, prispôbilo tomu aj stanov, pozmenilo svoj program s cieľom vstúpiť do Európskej demokratickej únie (EDÚ). Novými podpredsedami sa stali Z. Kramplová, J. Gabriel, J. Božík, M. Maxon, J. Kalman, ústredným tajomníkom sa stal opäť Jozef Grapa. Mečiar využil na základe nových stanov svoje oprávnenie a nových spolupracovníkov navrhol sám. Viac ako tristo účastníkov snemu prijalo politickú deklaráciu, v ktorej sa HZDS prihlásilo k členstvu Slovenska v NATO a EÚ. Mečiar k tomu na tlačovke dodal, že iná cesta ako do NATO "neexistuje". Mečiar ďalej povedal: "Pre nás neexistuje ani cesta spojenectva s tými stranami na úrovni vládnej koalície, ktoré do NATO nechcú." To by znamenalo, že SNS pri dodržaní vlastného zahraničného programu ako vládny partner HZDS skončila. Mečiar v tejto súvislosti podotkol, že "kým sa neurobia zásadné strategické dohody o programe, radšej v takej vláde nebyť, ako ešte raz urobí takú chybu a riskovať, že sa vláda dostane medzi dva mlynské kamene." Mečiar sa vyslovil aj za lepšiu komunikáciu s USA. FL

Slovensko zavádza víza

Slovenská vláda rozhodla o zavedení vízovej povinnosti pre Ukrajinu, Rusko, Bielorusko a Kubu. Pre Ukrajinu víza zavedie spoločne s ČR od 28. júna, pre Rusko a Bielorusko od 1. januára 2001 spolu s Maďarskom a Poľskom. Kuba príde na rad šesť mesiacov pred vstupom Slovenska do Európskej únie.

Zavedenie víz súvisí so vstupom do EÚ, s oblasťou čiernej práce a bezpečnosti. Premiér Dzurinda zdôraznil, že vízová povinnosť by mala postaviť bariéru organizovanému zločinu, nemala by sa však dotknúť dobrých vzájomných vzťahov a prekážať obchodu, kultúre či turistike. Pre uľahčenie vybavovania víz v týchto prípadoch SR zriadi konzulát v Užhorode. FL

Zemrel disident Lis

Ve veku nedožitých 74 let zemrel člen vládnej Rady pro lidská práva a někdejší mluvčí Charty 77 Ladislav Lis. Uzavřela se tak životní dráha muže, který podle vlastních slov byl pro komunisty "pravičákem" a pro novou vládnoucí garnituru zase "levičákem". Ladislav Lis se narodil 24. dubna 1926 ve vesnici Mlaka v okrese Prachatice jako jedno ze sedmi dětí kameníka. Po vyučení strojním zámečníkem vstoupil v roce 1943 jako odbojář proti nacistické moci do tehdy ilegální KSČ, během druhé světové války se aktivně účastnil protinacistického odboje i Pražského povstání. Z komunistické strany byl Lis dvakrát vyloučen - naposledy v roce 1969. V roce 1970 ukončil studia na Právnické fakultě Univerzity Karlovy. Jako člen Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných a dlouholetý aktivista Charty 77, v roce 1982 i její mluvčí, byl v 70. a 80. letech několikrát vězněn. Od roku 1990 do roku 1992 stál jako poslanec Federálního shromáždění za Občanské fórum. V roce 1994 vstoupil do ČSSD a loni v lednu byl jmenován členem vládnej Rady pro lidská práva. V roce 1996 kandidoval jako nezávislý do Senátu, ale ve svém volebním obvodu Česká Lípa neuspěl hned v prvním kole. jp

Válečná odškodnění jsou v nedohlednu

Statisíce lidí, které nacisti během války přinutili pracovat pro německé hospodářství, se letos zřejmě odškodnění nedočkají. Vlekoucí se jednání o rozdělení deseti miliard německých marek z fondu odškodnění zablokoval problém, který s požadavky nuceně nasazených zdánlivě nesouvisí: ukradené pojistky obětí nacistického teroru. Není totiž jasné, jak se německý stát a pojišťovny se zkonfiskovanými pojistkami vypořádají. Proti sobě nyní stojí německý vyjednavč hrabě Otto Lambsdorff a jeho americký protějšek Stuart Eizenstat. Lambsdorff hájí cestu, která je pro pojišťovny levnější: nároky pojištěnců by podle něho byly vyplaceny z desetimiliardového fondu. Lambsdorff v tomto případě zřejmě bojuje i za soukromé zájmy, protože je členem dozorčí rady významné německé pojišťovny Victoria. Pokud by se prosadila Lambsdorffova varianta, výdaje pojišťoven by byly minimální a oběti by se dočkaly pouze symbolického odškodnění. Eizenstat si proto naopak přeje, aby záležitost řešila Eagleburgerova mezinárodní komise pro pojistky obětí holocaustu, do které už vstoupilo pět evropských pojišťoven, například Allianz či Generali. Ty přislíbily, že prošetří každý vznesený nárok a ty prokázané v reálné hodnotě proplatí. Pokud tedy někdo měl pojistku v hodnotě deseti tisíc předválečných korun, měl by mít nárok na řádově dva a půl tisíce dolarů. jp

Reformě veřejné správy nestojí nic v cestě

První krajské volby budou zřejmě letos na podzim - Poslanecká sněmovna definitivně rozhodla o pravomocích nových krajů a přijala i zákon, podle kterého by se měla volit krajská zastupitelstva. Poslanec za ODS Petr Nečas se před závěrečným hlasováním pokusil naposled přesvědčit sněmovnu, aby správní reformu odložila. "Spouštíte proces, ve kterém se více než deset milionů obyvatel této země stává pokusnými králíky ve vaší dramatické politické hře," řekl poslancům. Ministr vnitra Václav Grulich kontroval slovy, že o zbrklosti a ukvapenosti mluví ti, kdo se léta snažili neudělat pro reformu vůbec nic. "Usilujeme o to, aby se pravomoci z centra přesunuly dolů, aby byly kontrolovatelnější lidmi. To, že vy se toho bojíte, dámy a pánové, je váš problém," uvedl k ODS Jan Kasal z KDU-ČSL. "Za tuto pseudoreformu nebo za to, co je vydáváno jako reforma veřejné správy, neneseme odpovědnost," prohlásil Nečas před novináři. Kompetenční a volební zákon nakonec prošly díky hlasům sociální demokracie, lidovců a Unie svobody. ODS byla proti, komunisté se většinou zdrželi hlasování. jp

Klaus kritizoval Masarykovy ideály

Předseda Poslanecké sněmovny a ODS Václav Klaus se ostře opřel do tzv. zkeslených ideálů, které se podle něho udržují kolem osobnosti prvního československého prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. Na konferenci ke 150. výročí narození T. G. M. mluvil například o mýtech o Masarykově nestrannosti a ideové neutralitě. "Zdá se oprávněně tvrdit, že Masaryk po celý život zůstal socialistou, že byl ideově zřetelně nalevo a že se jen nerad a v každém případě jen částečně smiřoval se samotnou podstatou volného trhu...", uvedl Klaus. Faktem je, že Masaryk většinou volil sociální demokracii, a když v roce 1925 vyhráli v Británii volby labouristé, bral to s uspokojením jako další důkaz pro své přesvědčení, že liberalismus a buržoazie ve světové politice selhaly. Když Klaus hovořil o masarykovských mýtech, občasně to připomínalo jeho kritiku Václava Havla. "Ve své prezidentské éře roli politických stran a parlamentarismu kladl až na druhé místo a vědomě a záměrně spoluvytvářel systém, kdy všechna důležitá rozhodnutí vznikala v kruhu jeho 'věrných', v takzvané hradní skupině," řekl o Masarykovi předseda ODS. V úvodu svého projevu ovšem zdůraznil, že Masaryk byl bezpochyby největší osobností české politiky dvacátého století. Klausův projev byl přesto zatím nejkritičtější, co čeští státníci v devadesátých letech v souvislosti s Masarykem vyslovili. Václav Havel při 145. výročí narození T. G. M. připomněl, že Masaryk zdůrazňoval veřejné angažmá občanů a psal o takzvané nepolitické politice - měl na mysli lidi nejrůznějších povolání, kteří prospívají zemi tím, že svou práci dělají dobře. Havel dodal, že i teď je potřeba bojovat za otevřenou a občanskou společnost a za to, aby věci veřejné nebyly v rukou úzké kasty politických profesionálů.

"V jisté části má Klaus zřejmě pravdu. Takto vyštěknout uvedené skutečnosti však není ani státnické, ani šťastné, zvláště na konferenci ke 150. výročí Masarykova narození," řekl v reakci na Klausův projev například Bedřich Čerešňák, emeritní rektor Masarykovy univerzity v Brně. Ani ředitelka Masarykova ústavu Akademie věd Eva Broklová s Klausem nesouhlasí. Myslí si, že nevycházel z historických souvislostí a do svého projevu promítl současné problémy. Za skandální považuje výrok, že Masaryk příliš nespolehal na svobodné volby. *jp*

První dáma americké diplomacie navštívila Čechy

Americká ministryně zahraničí Madeleine Albrightová ocenila při své návštěvě republiky přínos Česka během prvního roku členství v Severoatlantické alianci, ale otevřela i kontroverzní témata - spor o investice do televize Nova, případ židovského hřbitova, na kterém chce stavět Česká pojišťovna, nebo české kontakty s Íránem. Při jednání s premiérem Zemanem vyslovila Albrightová přání, aby byl spor o Novu již uzavřen, řekl mluvčí vlády Libor Rouček. Kvůli Nově se soudí americký magnát Ronald Lauder s ředitelem televize Vladimírem Železným. USA spor pozorně sledují a Albrightová je zatím nejvýše postaveným americkým politikem, který se Čechům o případu oficiálně zmínil. "Kéž by čeští politici bránili zájmy českých investorů tak, jako americká vláda všude na světě brání americké investory," komentoval jednání Albrightové Železný. "Ta návštěva ovšem není pro ten spor nijak významná," míní.

Americká ministryně, která je původem Češka, však zažila i trapné okamžiky své návštěvy. Vlastními těly ji museli chránit osobní strážci před vejci, která se snesla na její hlavu při návštěvě Právnické fakulty brněnské Masarykovy univerzity. Žádné z nich nakonec Albrightovou nezasáhlo, jen jí lehce potřísnilo oděv. Policie zadržela dva anarchisty, kteří podle svých slov chtěli protestovat proti "americkému imperialismu". Ministryně v rámci svého programu zavítala i na oslavy 150. výročí narození Tomáše Garrigua Masaryka do jeho rodného Hodonína, kde se sešla s prezidentem Václavem Havlem. *jp*

Na Slovensku ďalšie referendum?

Po dlhých diskusiách sa prezident Schuster rozhodol predsa len vyhovieť opozičnému HZDS a vypísať ním požadované referendum o predčasných voľbách na Slovensku. Stalo sa tak po porade s viacerými právnikmi, keďže si prezident sám rozhodnúť akosi netrúfal. Známe sú predchádzajúce referendá na Slovensku, z ktorých ani jedno neprebehlo bezproblémovo a niektoré skončili aj na Ústavnom súde. HZDS tu využíva nespokojné nálady obyvateľstva, ktoré čakalo ráznejšie zmeny a výraznejší postup reforiem. Súčasná koalícia však namiesto toho vybijá energiu v malicherných konfliktoch, o sľubovaných dvojnásobných platoch (premiér Dzurinda v predvolebnej kampani) je zatiaľ ticho a voliči nadávajú. HZDS chce vyzvať obyvateľstvo, aby sa vyjadrilo, či sa má volebné obdobie súčasnej Národnej rady SR skončiť 150 dní po prípadnom kladnom stanovisku obyvateľstva v referende, t.j. či si praje predčasné voľby. Vládna koalícia vyzvala samozrejme na ignorovanie referenda a kritizovala nezmyselné miňanie peňazí, ktorých je v rozpočte už aj tak málo.

Pithart a Schwarzenberg kandidujú do Senátu

Místopředseda Senátu Petr Pithart se v podzimních volbách pokusí na kandidátce čtyřkoalice obhájit své senátorské křeslo. Pithart se tak definitivně vzdal myšlenky kandidovat na funkci ombudsmana. Tím se totiž podle zákona nemůže stát senátor ani poslanec. K rozhodnutí znovu kandidovat do Senátu Pitharta podle jeho slov nepřivedla obava, že by v souboji o post ombudsmana neuspěl, ale fakt, že v jeho chrudimském volebním obvodu budou proti němu do Senátu kandidovat Miroslav Šlouf (poradce premiéra Miloše Zemana) a Petr Štěpánek (poradce Václava Klause). „To je pro mě výzva, které se nejen nemohu, ale ani nechci vyhnout," řekl Pithart.

Do horní komory parlamentu se rozhodl kandidovat také někdejší prezidentův kancléř Karel Schwarzenberg. S návrhem, aby vysloužilý kancléř kandidoval za čtyřkoalici přišla ODA a souhlasí s tím i zbylé strany. Schwarzenberg by mohl kandidovat v Rokycanech. *Jp*

14. marec

na Slovensku tradične rušný

Výročie vyhlásenia Tisovho slovenského štátu je na Slovensku už niekoľko rokov tradičnou príležitosťou pre rôzne extrémistické sily - našťastie ich nie je veľa - ktoré sa ešte aj dnes stotožňujú s ideami tohto štátu.

Už od rána 14.marca krúžila nad Bratislavou helikoptéra, ktorá monitorovala pohyb skinov. Obavy, že príslušníci tohto hnutia využijú oslavy výročia vzniku vojnového slovenského štátu na vyvolanie incidentov boli tento rok znásobené. V bratislavskom hoteli Danube totiž rokovovalo 150 európskych rabínov, ktorí rokovaním na protest proti vývoju v rakúskej politike preložili z Viedne do Bratislavy. O bezpečnosť rabínov sa údajne starali aj agenti izraelskej tajnej služby Mossad.

Hneď ráno na Hlavnej stanici vyviedla železničná polícia pred budovu mladíkov s vyholenými lebkami a inými znakmi príslušníkov hnutia skinhed. Mladíci sa podrobili legitimovaniu a osobnej prehliadke. Ich tváre zachytávala kamera kriminálnej polície. Pri osobnej prehliadke bola nájdená železná zbraň známa ako boxer. Deti pracovníkov niektorých zastupiteľstiev, najmä afrických štátov, ani nešli do školy, aby neriskovali útoky, o ktorých oni aj ich rodičia sú informovaní, ba niektorí ich sami zažili. Skíni sa krátko predpoludním presunuli k hrobu hlavy slovenského vojnového štátu Jozefa Tisa na Martinskom cintoríne v Bratislave. Pod taktovkou predsedu Slovenskej národnej jednoty Stanislava Pánisa a za asistencie desiatok dôchodcov si pred vlajkou a kvetmi vyzdobeným hrobom uctili jeho pamiatku. Nad cintorínom krúžil vrtuľník, v okolí postávali aj "kukláči". Centrálné oslavy sa konali popoludní priamo pod oknami Prezidentského paláca. V rovnakom čase Rudolf Schuster vo svojom úrade privítal židovských duchovných. Trápnu chybu spôsobili zrejme pracovníci protokolu. Rabíni boli nútení vojsť do paláca zadným vchodom za asistencie polície. Ulice Žiliny zostali napriek očakávaniam po prvý raz za ostatných 10 rokov pokojné. Na mieste, z ktorého Tiso vyhlásil vznik slovenského štátu, pri Katolíckom dome, kde každý rok v okruhu 50-tich metrov stáli Tisovi prívrženci, tento rok spomínalo 7 dôchodcov. FL

Dočkáme sa teda štvrtého návratu Vladimíra Mečiara do premiérskeho kresla?

Situácia je o to neprehľadnejšia, že na Slovensku je už zase všetko inak, ako pred voľbami. Naplnia sa predpoveď V. Mečiara, že tento koalíčný "zlepeneč", účelovo spojený s cieľom poraziť HZDS, nevydrží ani dva roky.

Vedúca "strana" vládnej koalície - SDK sa rozpadá. Premiér Dzurinda už dal zaregistrovať ohlásenú Slovenskú kresťansko-demokratickú úniu (SDKU), s SDKU sa chce spojiť Demokratická únia. Trochu nezvyklé spojenie kresťanských demokratov a liberálov. Ale ako ukazujú volebné preferencie, DÚ by v nasledujúcich voľbách ostala "mimo". Časť liberálov z DÚ ale chce aj naďalej zachovať stranu v dnešnej podobe.

Ťažké časy nastanú aj pre sociálnu demokraciu, tá zase hľadá spojenca v SDL. Tá sa ale najskôr musí spamätať z výsledku predvolebných prieskumov, podľa ktorých by sa do parlamentu dostala len s ťažkosťami. Pokles vidia predstavitelia SDL hlavne v nepopulárnych opatreniach, ktoré je nútená robiť slovenská vláda. Predseda strany Migaš dokonca uvažuje o odchode z vládnej koalície, čo je veľmi krátkozraké stanovisko. Zmienené nepopulárne opatrenia totiž mali prísť (podľa názoru odborníkov zo Slovenska aj zo zahraničia) oveľa skôr, nestalo sa tak len pre vážavé stanovisko práve SDL. SDL by tak obetovalo predvolebné ideály neistým preferenciám.

Šancu dostať sa do prípadného nového parlamentu (ak by voľby naozaj boli skôr) nemajú ani Strana zelených - tá sa ale pre zmenu zatiaľ nechce spájať s nikým a problémy by mala aj strana "komunálnych politikov", čiže SOP.

Tradične bez problémov by sa do parlamentu dostalo KDĽ Ján Čarnogurský. O preferenciách spred dvoch rokov ale už môže len snívať. Ján Čarnogurský - tento inak zásadový politik a jeden z mála bývalých disidentov v súčasnej slovenskej politike dopláca na svoju neschopnosť podať svoje myšlienky zrozumiteľnejším spôsobom. Tu sa má napríklad od V. Mečiara dojsť čo učiť. Na Slovensku sa traduje vtíp, že kto je druhý najpopulárnejší politik? - Ján Čarnogurský. A že prečo nie je prvý? Lebo je na to ľuďom príliš nesympatický.

A čo teda hovoria už viackrát spomínané prieskumy? Na prvom mieste nič nové, najsilnejšou stranou na Slovensku ostáva HZDS s okolo tridsiatimi percentami voličov. Prekvapenie je na druhom mieste, na ktorom je s pätnástimi percentami strana "jedného muža" - Ficov SMER. Na stranu, ktorá nie je v parlamente, dobrý výsledok. Ale je to skôr dôsledok obrovskej popularity Roberta Fica, v súčasnosti najpopulárnejšieho politika na Slovensku.

Do parlamentu by sa ešte dostala SNS a Mjartanova Strana demokratického streda. A práve tieto štyri strany - HZDS, SNS, SMER a SDS by podľa dohadov mohli vytvoriť budúcu vládnú koalíciu.

To všetko za predpokladu, že nové voľby budú skoro. Oveľa pravdepodobnejšie je ale to, že voliči k referendu nepôjdu a dajú rozhádanú koalíciu ešte šancu. Začne táto už konečne ťahať za jeden povraz? FL

Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku

ZMĚNA ADRESY SDRUŽENÍ

Oznamujeme všem krajským spolkům a institucím, že od dubna 2000 má Sdružení Čechů a Slováků v Rakousku novou adresu: 1030 Vieden, Sebastianplatz 3.

Místnosti v Drachengasse opouštíme z hospodářských důvodů a než získáme novou kancelář (pravděpodobně v X. okrese), našli jsme ochotou Školského spolku "Komenský" přechodné sídlo v budově na Sebastianplatze, kde už se řadu let schází k členským schůzím a kulturním podnikům některé odbočky Sdružení.

"Sekretariát" Sdružení bude zatím "úřadovat" každou středu v měsíci (mimo školních prázdnin a svátků) v malé klubovně školy od 14. do 18.30 hod.

Soubor SSČS : každou středu od 19.00 hod. v klubovně školy "Komenského", 1030 Wien, Sebastianplatz 3.

ofsetový tisk • barevné kopírování
• grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
tel./fax 0624/22 57 30
e-mail: info@tiskarna-sladek.cz
www.web.jol.cz/tiskarna-sladek/

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

úředních listin, dokladů ... a tlumočení
Mag. Zdena Sklenar, Stuwerrstrasse 8/21,
1020 Vídeň, tel./fax 7268562
Mobilitel. 0664/2803787
Privat tel/fax: 02674/89302.
E-mail: sklenar@eunet.at

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů aj. Dr. Dietmar Koller,
Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf, Práce:
Riemerg. 7, 1010 Vídeň, tel.02235/44637,
mobil 0676/37 62 117, práce 01/515 28-
444, e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

Mag. Lenka Kovarik, 1210 Vídeň, Felix-
Slavik-Str. 3/1/10. Tel./fax: 2908809

OVĚŘENÉ PŘEKLADY

dokumentů, smluv, úřed. listin a
tlumočení. Dr. Milan Košíček, 1030
Vídeň, Salesianerg. 17. Tel./fax: 714 07
27, 0664/2537951. E-mail: m.kosicek
@magnet.at

MÁTE PROBLÉM?

Platíte hodně? Rád vám poradím ve všech
otázkách pojištění a financování. Rychle-
spolehlivě-seriózně. Marek Jedlička, 985
9070/24, priv. 259 37 29, Rennbahnweg
46/2/8, 1220 Vídeň.

UBYTOVÁNÍ V SOUKROMÍ

nabízí Pension Jelínek, tři dvoulůžkové
pokoje s příslušenstvím, parkování v
zahradě. Metro-trasa B. Jaroslav Jelínek,
Armády 864, Praha 5 - Stodůlky. Tel/fax:
004202/6514827.

ZÁJEMCI O VOLEJBAL,

muži i ženy se základními znalostmi -
hrajeme pro radost z pohybu - informace
N. Štěrbová, tel. 710 90 13.

"BÖHMISCHE MEHLSPEISEN"

Zemek v Mondsee (Herzog-Odiolostr.16) u
Salcburku Vám nabízí pravě české zákusky,
dorty, čaj, pečivo, Budvar a Plzeň.....
Tel./Fax: 06232 - 4899, priv. 06232 4227

UBYTOVÁNÍ VE VÍDNI

M. Seďa, 1070 Vídeň, Westbahnstr. 18.
Tel. 524 38 73, 6172706

The World's Leading Conference Company

Institute for International Research

Hovořte česky?

Mezinárodní pořadatel konferencí ve Vídni hledá česky mluvící osoby pro telefonní rešerše a práci s databází na bázi externí spolupráce. Ideální pro studenty nebo ženy v domácnosti. Uvitáme základní počítačové znalosti. Předpoklad: pracovní povolení. V případě zájmu kontaktujte (v německém jazyce): Martina Swatosch: Tel.: 01/89159 512, e-Mail: martina.swatosch@iir.at

**DUCHOVNÍ SLUŽBA
České katolické misie**

Katholische Mission für Tschechen
1030 Hagenmüllergasse 31.
Tel. záznamník 0222/715 48 42.
Postfach 134, 1091 Wien

Římskokatolický kostel
„Nejsvětějšího Vykupitele“
Tschechische Erlöserkirche
1030 Wien, Rennweg 63

Mše svatá v sobotu v 18 hod., v neděli a zasvě-
cený svátek v 10.00, první pátek v měsíci ve
14.30.

Škola ministrantů:

první sobotu v měsíci od 17.00 hod.

Římskokatolická
**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**

svatá zpověď pondělí 16-18, úterý
15-17, středa 13-14 hod.

SPOLEHLIVÁ ČEŠKA

vypomůže rodině v hlídání 1 dítěte i
celodenně nebo jako pečovatelka o starší
nemocnou osobu + výpomoc v
domácnosti. Zn. bydlím ve Vídni,
tel. 802 88 78

PRAHA-HOSTIVÁŘ,

pronajmu na delší
dobu nově zařízený 1+1, 43m² s
příslušenstvím, telefon. V dosahu MHD a
nákupního centra. Cena a délka pronájmu
dohodou. Volný od 3/2000. Seriózní
nabídky. Tel. 01/272 93 29,

WÜSTENROT

Stavební, úrazové, životní aj. pojištění také
podle vašeho přání vám zajistí KADLEC
JOSEF. Tel.: 0699/19413827 n.
0676/4613274.

MORAVANKA

bez závazků, finančně zajištěná pobytem
částečně ve Vídni, hledá přátelství intel.,
charakt., muže z Vídne nad 50 let. Značka:
Kultura a cestování

**ČESKY A SLOVENSKY
MLUVÍCÍ LÉKAŘI
VE VÍDNI**

MUDr. Jiřina Bodnar, choroby kožní a
pohlavní, po.čt. 14-18.30, út. 8-13, pá 8-11,
Josefstädterstr. 3/4-5, Vídeň 8, tel.
406 99 41

MUDr. Tomáš Čech, ortopéd a orto-
pedický chirurg, Vídeň 11, roh Simme-
ringer Hauptstr. – Kopalgasse 1/3/3. Tel
74 32 03, nebo 67 64 303.

MUDr. Vít Doležal, zubní lékař,
ordinace Billrothstr. 20, Vídeň 19, tel.
319 25 73.

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss, odb.
ortopédka, též dětská. Vídeň 5,
Pilgramm-gasse 10, tel. 58 74 460.

MUDr. Vladislav Lipták, odb. lékař
pre vnútorné choroby, Viedeň 1, Ze-
linkagasse 12, tel. 533 58 34.

MUDr. Pavol Mazanik, zubní lékař
Ordinace Etrichstr. 15, Vídeň 11
Tel. 941 91 17

Mag. Ladislav Nykl, psychoterapeut,
psychologické poradenství, zajímavé
pohovorové semináře. praxe Ledererg.
17/7, Vídeň 8, tel. 523 57 44 n.
0676/5194833.

E-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
http://members.aon.at/nykl

MUDr. Kamila Hajek, soukromá
léčba homeopatií, Ada Christengasse
2/F/8, Vídeň 10, tel. 689 22 80

MUDr. Dorota Stefanovic, choroby
kožní, zástupkyně primárky v Allergie
Ambulatorium, Rennweg 28, Vídeň.
Ordinace: pátek, 14-19.00, Alte Poststr.
38-40/2/205, 2410 Hainburg. Tel/fax
02165/6788

Římskokatolický kostel
**„Panny Marie na nábreží“
Kirche Maria am Gestade**

1010 Vídeň, Salvatorgasse 12
Mše sv. každou neděli
a zasvěcený svátek v 8.30 h

KOŘENÍ, ČAJE, SUŠENÉ OVOCE,

z celého světa nabízí Libuše Bártek,
Brunnenmarkt, Vídeň 16, tel. 43 97 18

SANO TOURS

Reisebüro Loppreis Zorika, Vídeň 3,
Rennweg 21, tel. 715 95 55, fax 715 95 56
Zařídí pro Vás cesty do celého světa
letadlem, autobusem, vlakem, lodí.
Sleva pro krajany. Mluvíme česky.

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o
nákup českých maličků. Zprostředkování
bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7,
Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81,
mobil 0664/3566676.

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici v redakci.

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň
17, Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
předělávky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88,
tel. / fax 604 54 85

KULTURNÍ KLUB. Informační bulletin. Majitel, nakladatel, vydavatel, tisk
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku, 1080 Wien, Schloßelgasse 18,
tel./fax 402 32 99. Vychází měsíčně. Bankovní spojení Bank Austria, č. účtu
683 035 901.

KULTURNÍ KLUB. Informationsbulletin. Medieninhaber, Verleger, Hersteller
und Herausgeber Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich, 1080
Wien, Schloßelgasse 18, Tel./Fax 402 32 99. Erscheint monatlich. Gefördert
aus Mitteln der Volksgruppenförderung. Bankverbindung: Bank Austria,
Kontonummer 683 035 901, e-mail: kulturklubcs@Eunet.at

Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusí být vždy
shodné s názorem redakce. - Nevyžádané rukopisy se nevracejí. -
Redakce si vyhrazuje právo krátiť a upravovat zasláné články po stránce
gramatické a slohové.

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy:

7. 4. - 15. 4. **Drago Jancar - Hallstatt** Di- Sa 20 Uhr.
divadlo Brett tel: 587 06 63, fax: 586 91 55,
theaterbrett\Eunet.at, www.theaterbrett.at
9. 4. neděle **Telč** - jednodenní zájezd společně s
Austro-Bohemia, odjezd 7,30,
Sebastianplatz 3., 1030 Vídeň, Znojmo-Telč,
příjezd Vídeň kolem 20. hod., cena ATS
250,- fax: 8123650 nebo 5263779
Nezapomeňte pas!
13. 4. čtvrtek, 18,30 hod. vernisáž výstavy **Karol
Krčmár-Papierové Královstvo**, Pořádá
Slovenský institut, Wipplingerstrasse 24-26,
1010 Vídeň.
26. 4. středa, 19,30 hod. **Malý říjen - Ladislav
Smoljak**, hraje divadlo Na zábradlí. Pořádá
Kontakt-Forum v Haus der Begegnung, Otto
Bauer-Gasse 7/3, 1060 Wien, vchod do
sálu: Königseggasse 10, objednávky
vstupenek: Atelier Jan 526 54 22, Mirka
Snášelová: 481 18 34 nebo 0676/602 18 06
27. 4. 19,00 hod. komorní koncert **Klaviérní duo
Magdaléna Dianovská a Cyril Dianovský**,
Schubert, Rachmaninov, Zelenka. Pořádá
Slovenský institut, ve Francouzském
institutu, Palais Clam Gallas, Salon Rouge,
Währinger Str. 30, 1090 Vídeň.
27. 4. čtvrtek, 19,30 hod. **MORAVO, MORAVO** ve
dvou tonínách, MÄHREN und MEHR. in
zwei Tonarten. Pořádá spolek Komenský
6. 5. sobota, **MATHAUSEN**, výročí konce II. sv.
vátky, zájezd, pořádá Menšinová rada. Sál
české školy, Sebastianplatz 3, 1030 Vídeň.
9. 5. úterý 18.30 **Hilsneriáda a TGM, film a
diskuze**. Hosté: historik Ph.Dr. Bohumil.
Černý autor knihy HISNERIÁDA, nakladatel
a spoluautor Jan Prchal, spoluautor
MUDr.Peter Vašíček a autor filmu Vladim
Branislav. Pořádá Kulturní klub v Českém
centru, Herrengasse 19, 1010 Vídeň.
9. 5. - 13. 5. Deutschsprachige Autoren aus /in
Böhmischen Ländern, szenische Lösungen,
divadlo Brett tel: 587 06 63, fax: 586 91 55,
theaterbrett\Eunet.at, www.theaterbrett.at
17. 6. - 18. 6. - so, ne. **Slavnost růže** - dvoudenní
zájezd společně s Austro-Bohemia,
možnost návštěvy zámeckého divadla: W.
Shakespeare Veselé paničky winsorské,
rež. Jiří Menzel. Autobus, hotel se snídaní á
650,- ATS, záloha 500,- ATS na Kto.Nr.:
00659124804 BLZ 20151 Bank Austria
Wien. Přihlášky a info Austro-Bohemia, Fax:
8123650 nebo tel:523779. Nezapomeňte
pas!
22. - 25. 6. Okresní muzeum Mladá Boleslav:
Setkání krajanů z Mladoboleslavska.
Okresní muzeum PhDr. Jaromír Jermár,
293 01 Mladá Boleslav - hrad, CZ, tel:326
25616, fax: 326 22542 Přihláška, ceník
hotelu a další informace v kanceláři klubu
9. - 13. 8. **Světový kongres SVU Washington USA**.
Kontakt: SVU prezident Míla Rechcigl,
tel.: 301-991-722
- PRAGER KULTURTAGE IN WIEN, 13. 4.-25. 5. 2000**
14. 4. - 4.5. výstava **Tschechischer Surrealismus
und Art Brut** zum Ende des
Jahrtausends. Palais Palfy, Josefsplatz 6,
1010 Vídeň
15. 4. - 4. 5. výstava **Prag im Wandel**, České
centrum, Herrengasse 17, 1010 Vídeň.
15. 4. 19. hod. koncert **Dvořák Duo**, Lenka
Škorníčková, soprán, Jitka Drobílková,
klavír. Vídeňský Rathaus, Wappensaal,
Lichtenfelsgasse 2, Feststiege II, 1010
Vídeň.
17. 4. - 28. 4. videoprojekce v rámci otevírací doby
po-pá 9-12 a 13-17. Filmy **Jana a Evy
Švankmajerové**, České centrum,
Herrengasse 17, 1010 Vídeň.
19. 4. 19.00 hod. koncert **Avantgarde aus Prag**,
Alte Schmiede, Schönlaterngasse 9, 1010
Vídeň.
21. 4. - 25. 5. výstava **Junge Graphiker aus Prag**,
Artothek-Galerie, Schönlaterngasse 7a,
1010 Vídeň.
26. 4. 19.30 hod **Konzert der Prager
Symphoniker**, Smetana, Suk, Dvořák.
Musikverein, Großer Saal,
Bösendorferstrasse 2, 1010 Vídeň.
26. 4. 19,30 hod.Divadlo Na zábradlí - **Malý
říjen**, Haus der Begegnung, Otto Bauer-
Gasse 7/3, 1060 Vídeň.
2. 5. 19.00 hod. čtení **Libuše Moníková "Der
Taumel"** - ein bewegendes Bild aus ihrer
Heimatstadt Prag. Literarisches Quartier,
Schönlaterngasse 9, 1010 Vídeň.
3. 5. 19.00 hod. čtení **Michael Frank
"Nepomuken, die auf die Brücke
spuken"** und **"Prages Hintergedanken"**.
Literarisches Quartier, Schönlaterngasse
9, 1010 Vídeň
10. 5. 18.30 hod. varhanní koncert **Jaroslav
Tůma**. Kirche St. Michael, Michaelerplatz,
1010 Vídeň
12. 5. 19.00 hod. koncert **Jazz-Quartett
"František Uhlíř Team"**, Alte Schmiede,
Schönlaterngasse 9, 1010 Vídeň.